KONINKRIJK BELGIË

Federale Overheidsdienst
Buitenlandse Zaken,
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking

Activiteitenverslag 2007

.be

INHOUDSTAFEL

Voorwoord van de heer Karel DE GUCHT, minister van Buitenlandse Zaken 2

1. De middelen 4
1. FOD interne organisatie 4
2. Personeel 13
3. Gebouwen 15
4. Begroting en financiële middelen 16

2. De dienstverlening 17
1. Consulaire zaken 17
2. Crisisbeheer 19

3. Het beleid 21
1. België in bilateraal verband 21
2. België in de Europese Unie 35
3. België in multilateraal verband 41
4. België en de ontwikkelingssamenwerking 45

4. Bijlagen 52
- Organigram FOD 52
- Wereldkaart met de vertegenwoordigingen van de FOD in binnen- en buitenland (november 2007) 54
- Colofon 56

Coverfoto en deze pagina: Atrium van de FOD Buitenlandse Zaken © FOD Buitenlandse Zaken, Dominique Decuyper

Voorwoord

Het afgelopen jaar hebben we de bevestiging gezien van een reeds langer lopende evolutie naar een steeds complexere en meer geglobaliseerde wereld. Nieuwe thema's, nieuwe verhoudingen en nieuwe spelers drukken steeds meer hun stempel op de internationale relaties.

Deze ontwikkelingen creëren uitdagingen voor onze FOD op gebied van beleid, maar ook op vlak van organisatie. Het is daarom dat wij onze structuren hebben aangepast, met meer aandacht voor nieuwe en transversale thema's als energie, klimaat, migratie en antiterrorisme. Dit wierp afgelopen jaar reeds zijn vruchten af via de organisatie van internationale conferenties omtrent migratie en "good governance", hetgeen de externe zichtbaarheid van onze inspanningen ten goede kwam. Ook in de thematiek van "human security" ontwikkelden wij een actief beleid, dat in binnen- en buitenland geapprecieerd werd, onder meer dankzij de regionale conferentie over clustermunitie en onze inspanningen voor transparantie en goed bestuur in de Afrikaanse grondstoffensector.

België heeft de traditie van een actief buitenlands beleid en het voorbije jaar is het engagement van ons land bijzonder intensief geweest.

Ons lidmaatschap van de VN-Veiligheidsraad is in dat verband van bijzonder belang, omdat de VN het forum bij uitstek zijn om aan nieuwe uitdagingen het hoofd te bieden en de internationale relaties vorm te geven. Onze betrokkenheid in de meest prangende internationale dossiers als het Midden-Oosten, Kosovo, DRC en anderen onderstreept het belang dat wij hechten aan een effectief multilateralisme.

Onze opstelling in deze dossiers is maar geloofwaardig als wij ook de daad bij het woord voeren. Vandaar het belang van ons concreet engagement voor het vredesproces in het Midden-Oosten, via de aankondiging van een belangrijk financieel engagement ten voordele van de Palestijnse Staat ter gelegenheid van een internationale donorconferentie te Parijs eind 2007. In dit verband is ook de intensifiëring van onze ontwikkelings-samenwerking met Centraal-Afrika van belang voor de coherentie en de geloofwaardigheid van ons beleid.

De EU is een van de meest geschikte instrumenten om concreet een antwoord te bieden op de uitdagingen van de globalisering. Als stichtend lid en als voorvechter van verdere Europese integratie is ons land dan ook zeer verheugd

dat de Unie er in geslaagd is de discussies over het hervormingsverdrag tot een goed einde te brengen. Nieuwe uitdagingen als klimaat en energie kunnen slechts effectief op EU-niveau aangepakt worden, en daar is het afgelopen jaar een aanzet toe gegeven. Dit thema zal de komende jaren enkel aan belang winnen, en verdient een rigoureuze opvolging van onze diensten.

Op bilateraal vlak ging een belangrijk deel van onze aandacht naar de inspanningen ter ondersteuning van vrede, stabiliteit en goed bestuur in de regio van de Grote Meren en naar onze inspanningen om deze thematiek hoog op de internationale agenda te houden. Ons bilateraal beleid beperkt zich natuurlijk niet tot Afrika. Het internationaal steeds belangrijker wordende Azië kreeg van onze diensten de aandacht die het verdient, evenals Latijns-Amerika. Wij investeerden ook in goede transatlantische relaties en zijn bijzonder verheugd dat de door ons land voorgestelde formule van transatlantische Gymnich uitgegroeid is tot een succes. Ook het beleidsdomein economische diplomatie kreeg bijzondere aandacht en een nieuwe impuls. Onze inspanningen op dit vlak zullen het komende jaar nog worden versterkt.

Wij kunnen ons ten slotte verheugen over het succes van de organisatie van de stemming voor Belgen in het buitenland, die met meer dan 120.000 hebben deelgenomen aan de laatste wetgevende verkiezingen.

Al deze verwezenlijkingen zijn te danken aan de tomeloze inzet van al ons personeel, zowel op het hoofdbestuur als op de posten, en werden vergemakkelijkt door de dynamiek van modernisering die zich in onze FOD heeft voorgedaan. Deze modernisering belangt éénieder aan en zal zich moeten verder zetten. Het is dan ook van belang dat ze breed gedragen worden. Concrete resultaten zijn reeds zichtbaar: herneming van de recrutering, een verhoogde budgettaire autonomie, vereenvoudiging van procedures en de realisatie van de nieuwe gebouwen.

Sta mij toe u allen te danken voor uw inzet en bijdrage tot deze verwezenlijkingen. Ik kijk er naar uit om ook in de toekomst verder met u samen te werken om onze gezamenlijke betrachting verder gestalte te geven.

Karel DE GUCHT
Minister van Buitenlandse Zaken

1

DE MIDDELEN

1. FOD interne organisatie

De modernisering verankeren

In 2007 traden vijf nieuwe directeurs-generaal aan. Naar analogie met het managementplan van de voorzitter van het Directiecomité, voor wiens herziening het startschot ook is gegeven, dienden ook deze managers hun nieuwe management- en ondersteuningsplannen op te stellen. Terwijl die plannen uiteraard aandacht besteden aan de nieuwe of actuelere opdrachten voor onze FOD, verankeren zij ook de principes van goed bestuur: duidelijke en meetbare doelstellingen, en betekenisvolle indicatoren.

Ook werden, na één jaar, lessen getrokken uit het gebruik van de boordtabellen van het Directiecomité: de periodieke opvolging en controle van de kerntaken van onze FOD is essentieel, maar zal verder worden gestroomlijnd om de FOD op zijn juiste koers te houden die is gericht op dienstverlening, coördinatie en beleidsvoorbereiding.

Het Directiecomité heeft – in diens vernieuwde samenstelling – tevens verder gestreefd naar een verbetering van de managementstructuur. Het aandeel van de langeretermijnprogrammering in de agenda wordt opgevoerd, en de communicatie van de beslissingen naar alle medewerkers wordt beter verzorgd.

De vernieuwde dienst Modernisering en Managementondersteuning (S.06) draagt bij tot die dynamiek van zelfdiscipline en zelfcontrole. Ook het afgelopen jaar moedigde de dienst, op een klantvriendelijke wijze, de toepassing van projectmatig werken aan. Op die manier worden goede voornemens immers ook geschraagd door concrete, tijdsgebonden projecten.

Concrete resultaten van dit doelgerichte werken zijn terug te vinden in de verschillende onderdelen van dit activiteitenverslag, onder meer: de diepgaande informatisering van de consulaire dienstverlening, de uitbreiding van het boekhoudnetwerk Accounting, de aanzet tot een nieuwe dynamiek op het gebied van economische diplomatie, de intensifiëring van het programma Kennisbeheer, de vernieuwde postinspectie, de operationalisering van de ontwikkelcirkels, en de niet-aflatende modernisering van onze IT-infrastructuur.
Ook de dialoog met onze posten kreeg nieuwe aandacht. Dit zal uitmonden in een zendingsopdracht, die beter inspeelt op de prioritaire taken.

Ons Charter voor een Klantvriendelijke FOD werd voltooid en bevestigt de wens van al onze diensten om daadwerkelijk in te spelen op de behoeften van de Belgische burgers, bedrijven en organisaties.

Modernisering en informatisering beheer op koers

Voor B&B stond ook 2007 in het teken van de modernisering van het beheer van het departement, zowel in Brussel als in de posten.

Hierbij moest rekening worden gehouden met een budgettaire context die ingewikkelder was dan de vorige jaren. Er moesten immers regels van budgettaire voorzichtigheid in acht worden genomen die nu eenmaal verbonden zijn aan het beheer van 'lopende zaken'. Alle directies-generaal hebben B&B in deze delicate periode optimaal gesteund bij de inspanningen om de impact van die regels op de werking van onze dienst tot een minimum te beperken.

Startpagina van Diplonet, ons vernieuwde intranet
© FOD Buitenlandse Zaken, Abdelhay Darhmouch

Informatiseringsprojecten

Wat betreft de informatiseringsprojecten, konden we het eind van de uitrol van TravelNet en Accounting signaleren, het eerste project bedoeld voor het beheer van de dienstreizen, het tweede voor de boekhouding en controle van het beheer van de posten. Het was de afsluiting van vele jaren intense arbeid en vruchtbare samenwerking tussen de stafdirecties B&B en ICT.

Met het oog op het risicobeheer werkte B&B voort aan het introduceren van nieuwe controleprocedures bij de uitvoering van onze begroting. De volgende etappe wordt de analyse van de risico's die zijn verbonden aan overheidsopdrachten binnen ons departement. Voor 2008 staat ook de opstart van een interne auditcel op de agenda, en dat in uitvoering van de recente koninklijke besluiten ter zake.

Concrete prestatienormen

Met de komst van nieuwe collega's in het Directiecomité is beslist het managementplan van de diverse DG's en van de voorzitter te actualiseren. B&B verleende hierbij een flinke methodologische ondersteuning bij de omzetting van de operationele doelstellingen van de DG's in concrete prestatienormen.
Dit is een belangrijke stap in de update van de boordtabellen van het Directiecomité.

Ten slotte moet ook worden gewezen op de ingrijpende wijzigingen in het financiële beheer van onze consulaire activiteiten. Ze zijn gericht op een grotere transparantie en administratieve vereenvoudiging.

Vernieuwd intranet: Diplonet

In juni 2007 werd Diplonet, het grondig vernieuwde intranet van de FOD Buitenlandse Zaken, gelanceerd. Het resultaat mag gezien worden want het nieuwe intranet is niet alleen qua 'look' veel aantrekkelijker dan het vroegere, ook de inhoud werd drastisch aangepast.

De informatie wordt voortaan consequent gestructureerd volgens thema's en trefwoorden, die in verschillende rubrieken worden uitgewerkt. Deze worden beheerd door de diensten die voor de desbetreffende informatie bevoegd zijn. Deze gedecentraliseerde aanpak biedt heel wat voordelen, bijvoorbeeld een grotere transparantie voor de gebruiker, maar schept voor het projectteam anderzijds extra uitdagingen op het vlak van coherentie en professionalisme. Opleiding van de beheerders van de verschillende rubrieken is dan ook zeer belangrijk.

Eveneens nieuw en veelbelovend zijn de performante zoekmotor en de integratie van worksites binnen het intranet. Worksites zijn elektronische werkruimtes die bestemd zijn voor een kleinere groep mensen (een dienst, een projectgroep, een netwerk, ...), waar gezamenlijke klassementen kunnen worden opgebouwd, ideeën uitgewisseld, afspraken bijgehouden, enzovoort. De worksites betekenen samen met het intranet een belangrijke stap in een verbeterd kennismanagement van de organisatie. Ze dragen mee bij tot het collectieve geheugen van de FOD, bevorderen de integratie van nieuwkomers, verminderen de risico's op verlies van kennis bij personeelswissels en

pensioneringen, en ondersteunen de continuïteit van de dienstverlening aan onze gebruikers.

Het intranet-annex-worksites-project zal de komende maanden en jaren worden voortgezet en uitgediept. Het moet het kloppende hart worden van de lerende organisatie die de FOD Buitenlandse Zaken wil zijn.

W A A R O M ? W A A R T O E ?

- Een intranet is vandaag een onmisbaar hulpmiddel geworden voor een onderneming.
- Diplonet is binnen ons departement het kanaal bij uitstek geworden voor het elektronisch delen van informatie en gegevens alsook voor de interne communicatie.
- Een meer systematisch beheer van onze informatie en kennis versterkt het collectieve geheugen van de FOD en draagt bij tot een efficiëntere werking en tot de kwaliteit en continuïteit van onze dienstverlening.

Meer veiligheid voor mensen en gegevens

Informatiebeveiliging: speerpunt van de Nationale Veiligheidsoverheid

Sinds februari 2007 is het Secretariaat van de Nationale Veiligheidsoverheid (NVO) functioneel zelfstandig, maar blijft het administratief ressorteren onder de diensten van de voorzitter van het Directiecomité.
Er werden tussen 1 november 2006 en 1 november 2007 3.088 veiligheidsonderzoeken gelanceerd en 4.366 veiligheidsmachtigingen toegekend. De achterstand in de behandeling van de dossiers werd volledig weggewerkt.
Sinds 1 januari 2007 is de NVO bevoegd om screenings uit te voeren en veiligheidsattesten af te geven in het kader van onder andere de Europese Tops. In 2007 werd er een vierduizendtal veiligheidsattesten toegekend.
In samenwerking met ICT en de ICT-dienst van ADIV (de Belgische militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst) wordt een nieuw softwareprogramma ontwikkeld dat de administratieve afhandeling van de dossiers moet vereenvoudigen. Dit programma zou in het voorjaar van 2008 operationeel moeten zijn. Deze applicatie zal het mogelijk maken de dienstverlening te versnellen.

Betere bescherming van de diplomatieke posten

Nadat in februari 2007 de directie Veiligheid (S.07) was afgesplitst van de NVO, heeft de eerste speciaal de aandacht toegespitst op de beveiliging van het hoofdbestuur en de diplomatieke posten evenals op de veiligheidsmachtigingen van het personeel van de FOD.

Beveiliging van het hoofdbestuur en de diplomatieke posten

Het hoofdbestuur: een aantal 'gevoelige' diensten werden speciaal 'fysisch' beveiligd, zodat ze niet toegankelijk zijn voor onbevoegden.

Wat betreft de diplomatieke posten en met het oog op de internationale situatie trachtte S0.7 de beveiliging zo efficiënt mogelijk te maken. Daarbij werd soms een beroep gedaan op bewakingsfirma's.
Op basis van inlichtingen afkomstig van OCAD (Coördinatieorgaan voor de Analyse van de Dreiging), de posten, inspectieverslagen en dergelijke, verstrekt S0.7 aan de diensten verantwoordelijk voor de gebouwen in het buitenland adviezen en aanbevelingen betreffende de fysieke beveiliging van ambassades, consulaten-generaal en residenties. Hetzelfde gebeurt ook voor wat betreft de beveiliging van vertrouwelijke documenten.
Ook helpt S0.7 de beveilingsmaatregelen uitwerken voor het departement en de diplomatieke en consulaire posten in het buitenland.

Veiligheidsmachtigingen van alle personeelsleden van de FOD

Sinds de aanstelling van de twee veiligheidsofficieren op S0.7 worden alle veiligheidsmachtigingen van de personeelsleden naar deze dienst gezonden. Die stuurt ze na een eerste analyse door naar de NVO voor verdere opvolging.
Tussen februari en eind oktober 2007 werden zo 148 formulieren voor een veiligheidsmachtiging naar de NVO doorgestuurd.

So.7 brengt voortaan ook systematisch alle personeelsleden ervan op de hoogte wanneer hun machtiging bijna verlopen is.
Van februari tot eind oktober 2007 werden 260 verzoeken om vernieuwing van de veiligheidsmachtiging naar het hoofdbestuur en de diplomatieke posten gezonden.

WAAROM? WAARTOE?

De FOD moderniseren om:
- snellere en betere dienstverlening mogelijk te maken
- beter gebruik te maken van het belastinggeld
- grotere veiligheid voor mensen en gegevens te scheppen

Twee nieuwe steunpunten voor ons beleid

Dienst Vredesopbouw financiert vredesprojecten

Eind 2006 werd binnen de diensten verbonden aan de voorzitter van het Directiecomité de nieuwe afdeling Vredesopbouw opgericht. Deze heeft als taak projecten op het gebied van conflictpreventie en vredesopbouw te financieren 'in overeenstemming met bepaalde thematische en geografische prioriteiten van ons buitenlands beleid'.
Hiervoor beschikte de dienst Vredesopbouw (So.5) in 2007 over een totaalbudget van 27.184.000 euro. Alle financieringsvoorstellen worden getoetst aan criteria goedgekeurd door de minister van Buitenlandse Zaken. Deze staan vermeld op de website voor het departement: www.diplomatie.be/nl/policy

In 2007 besteedde de dienst Vredesopbouw bijzondere aandacht aan volgende actieterreinen:
- opbouw en versteviging van de rechtstaat;
- strijd tegen antipersoonsmijnen;
- opbouw van vrije en democratische media;
- bijstand aan vluchtelingen en ontheemden;
- efficiënt en billijk beheer van de natuurlijke rijkdommen;
- electorale processen;
- (re)integratie van ex-strijders en kindsoldaten.

Kindsoldaten © BELGA

De geografische focus lag op het gebied van de Grote Meren, de Balkan en het Midden-Oosten. Bijzondere aandacht ging ook uit naar Nepal en Soedan.

Een apart jaarverslag over de activiteiten van de dienst Vredesopbouw in 2007 verschijnt in het voorjaar van 2008.

W A A R O M ? W A A R T O E ?

Investeren in vredesopbouw om:
- een eind te maken aan het lijden van mensen in oorlogsgebied
- het leven van onze landgenoten in verre landen veiliger te maken
- reizen mogelijk te maken over de hele wereld
- een goed klimaat voor economische groei te creëren en dus potentiële klanten en leveranciers voor onze ondernemingen

Cel Public Diplomacy waakt over onze reputatie

De betrekkingen met het buitenland beperken zich al lang niet meer tot contacten met overheden. 'Publieke diplomatie' is een instrument van onze diplomatieke actie dat tot doel heeft de steun voor en het begrip ten aanzien van onze beleidsvisies en waarden te bevorderen bij niet-traditionele gesprekspartners in het buitenland. Met 'niet-traditionele gesprekspartners' worden bedoeld: de media, *think tanks*, academische kringen, ngo's en de civiele maatschappij in het algemeen.

Begin 2007 werd binnen P&C een cel Public Diplomacy opgericht. Ze treedt op als aanspreekpunt voor de posten wanneer het specifieke imagoproblemen betreft die te maken hebben met de situatie ter plaatse.

Speciale intranetsite

Deze cel beheert en stoffeert een site op Diplonet, het intranet van de FOD. Het doel van deze intranetsite is informatie over een breed gamma van onderwerpen ter beschikking te stellen van de posten. De documenten en gegevens zijn niet bestemd om als dusdanig doorgestuurd te worden naar derden, maar dienen als basisdocumentatie of inspiratiebron voor de posthoofden en hun medewerkers. Zij kunnen erop terugvallen als zij in hun ambtsgebied vragen moeten beantwoorden, moeten reageren op negatieve, onjuiste of ongenuanceerde berichtgeving over ons land, interviews moeten geven of voordrachten houden. En natuurlijk kan de informatie ook worden gebruikt in hun meer informele contacten.

Op de site vinden de geïnteresseerden onder meer thematische nota's van algemeen belang. Deze worden geregeld bijgewerkt. Er komen er ook op tijd en stond nieuwe bij. Aangezien de posten het best zijn geplaatst om te oordelen over welke onderwerpen zij snel informatie willen kunnen inwinnen, zijn suggesties van hun kant steeds welkom, om niet te zeggen onontbeerlijk. De site bevat tevens een rubriek met nieuws over ons land dat door onze posten in de plaatselijke pers werd opgemerkt. In een rubriek 'Goed nieuws uit België' is informatie te vinden die ons land in een correct daglicht plaatst. Het kan gaan om positieve statistieken, gewonnen prijzen, succesverhalen, wereldprimeurs in de medische of wetenschappelijke wereld, enz. De site geeft ook interessante persartikels over België weer evenals diverse documenten die een inspiratiebron kunnen zijn voor de collega's op post. Interessant is ook de rubriek 'foto's'.

In 2008 zal de intranetsite Public Diplomacy verder worden uitgewerkt en de rubriek met thematische nota's uitgebreid. Daarbij komen nog proactieve acties waarmee we de sterke punten van België in het buitenland in de kijker zullen plaatsen.

Een goede reputatie is belangrijk

'Public diplomacy' is een instrument van onze diplomatieke actie, dat zich in de eerste plaats richt op de versterking van het imago en de reputatie van België bij de buitenlandse publieke opinie.

De perceptie van België bij de niet-traditionele gesprekspartners die de doelgroep vormen, heeft immers een invloed op het beeld dat buitenlandse besluitvormers, zakenlui en potentiële investeerders over ons land hebben. 'Public diplomacy' is onvermijdelijk ten dele een defensieve actie. Rekening houdend met het concept van *soft power* van Harvard-professor Joseph S. Nye – *'the ability to get what you want by attracting and persuading others to adopt your goals'* – is het echter van fundamenteel

belang dat de publieke diplomatie ook en vooral proactief werkt. Dit betekent concreet dat wij resultaten kunnen bereiken op het internationale toneel als wij op een actieve manier onze waarden, normen en sterkten internationaal uitdragen, zodat andere landen zin hebben ons te volgen, ons voorbeeld kopiëren en samen met ons streven naar een hoger niveau van hoop, openheid en vooruitgang.

W A A R O M ? W A A R T O E ?

Investeren in de opbouw en bescherming van een goede reputatie om:

- in het buitenland een welwillende houding te creëren ten opzichte van onze burgers en bedrijven
- de verstandhouding onder de volkeren te bevorderen

Steeds meer bezoekers op websites van de FOD

De viertalige website van de FOD Buitenlandse Zaken, diplomatie.be, heeft altijd gebruiksvriendelijkheid en toegankelijke informatie voor het uitgebreide doelpubliek hoog in het vaandel gedragen. Het bezoekersaantal van de hoofdsite www.diplomatie.be stijgt elk jaar. In 2007 trok de website gemiddeld 8.500 bezoekers per dag. Ruim 45 % van de bezoekers zijn Belgen. De buitenlandse bezoekers komen uit landen met grote Belgische expat-gemeenschappen zoals Nederland, Frankrijk, Duitsland, VK, VS en Canada of uit landen waarvan inwoners vaak naar België emigreren: Marokko, Algerije, Turkije, India, China, Rusland, Thailand.

De populairste pagina's zijn die met visuminformatie – 'Schengen visa' is de populairste zoekterm – en informatie over reizen. Hierbij worden de rubrieken over reisadviezen, reisdocumenten en de adresgegevens van de buitenlandse ambassades in Brussel of die van onze ambassades en consulaten in het buitenland druk bezocht door een zeer ruim publiek. Zowel de rugzaktoerist als de business manager maakt er gebruik van. Diplomatie.be biedt echter nog heel wat meer informatie, met name over het Belgisch buitenlands bilateraal en multilateraal beleid, consulaire zaken, verdragen, etc.

In 2007 spanden de posten zich extra in om het informatieaanbod van hun lokale websites fors uit te breiden. Die websites zijn een belangrijke algemene en vooral consulaire informatiebron geworden. Ze besparen de 'klanten' van de posten dure telefoongesprekken. Het aantal posten dat periodiek een nieuwsbrief uitbrengt voor de Belgische expats en de geïnteresseerde niet-Belg, is eveneens gestegen.

http://www.diplomatie.be/nl/addresses/abroad/
De site www.diplomatie.be en zijn ruim 120 subsites worden in 2008 volledig vernieuwd.

Website van Ontwikkelingssamenwerking

De DGOS-website (www.dgos.be), die in 2001 werd gelanceerd, informeert de publieke opinie over de Belgische ontwikkelingssamenwerking via nieuwsberichten, algemene informatie over de activiteiten van DGOS, statistieken, rapporten, etc.

In 2007 bedroeg het aantal bezoekers van de DGOS-website ongeveer 21.000 per maand.

Tijdelijke websites

De FOD heeft dit jaar ook drie tijdelijke websites ontwikkeld. De grootste werd opgezet voor de Conferentie over Migratie en Ontwikkeling, die in juni in het Egmontpaleis plaatsvond. Het is een volledig aparte site met een eigen *look & feel*.

Voor de conferentie *Improving Governance and Fighting Corruption* in maart 2007 werd binnen diplomatie.be ook een website gebouwd met specifieke informatie over deze conferentie (programma, sprekers en hun conferentieteksten...). Ten slotte wenst de FOD ook de burger te informeren over de Belgische interventies en werkzaamheden in de VN-Veiligheidsraad, waarin België twee jaar zitting heeft. Deze drietalige site is eveneens een subsite van diplomatie.be.

www.gfmd-fmmd.org
www.diplomatie.be/en/igfc
www.diplomatie.be/nl/nu/

Internationaal publiek recht

Een van hoofdtaken van de directie Internationaal Publiek Recht is de verspreiding van informatie over de manier waarop België de internationale verdragen die het heeft ondertekend, of het internationaal gewoonterecht, toepast.

Deze vraag om informatie gaat uit van externe partners, zoals de ambassades in Brussel, advocaten, internationale instellingen in Brussel en ten slotte universiteiten en universiteitsstudenten.
Er wordt gehoor gegeven aan die verzoeken - voor zover de beschikbare tijd en de beperkte personeelsmiddelen dit toelaten - om een zo duidelijk mogelijk beeld te schetsen van de toepassing van het internationaal recht in België.

Protocollaire aangelegenheden

Diplomatieke zendingen

Het voorbije jaar is het administratief beheer van de diplomatieke missies in Brussel nog verbeterd. Zijn werking werd verder gemoderniseerd en zijn dienstverlening geoptimaliseerd.

Op de in 2005 opgestarte website van de directie Protocol werd er naast de reeds beschikbare diplomatieke lijst nu ook meer informatie geplaatst inzake de protocollaire regels ten behoeve van de diplomatieke gemeenschap.

Ook in 2007 kreeg de problematiek van de naleving van de verkeerswetgeving door diplomaten bijzondere aandacht. Dat geldt ook voor de bemiddeling met het oog op de regeling van geschillen waarbij diplomatieke missies en hun personeelsleden zijn betrokken. Voorts wordt er ook belang gehecht aan de tewerkstellingsvoorwaarden van het huispersoneel van diplomaten. Tot slot willen we erop wijzen dat de technische uitrusting voor het opmaken van de rijbewijzen voor de diplomatieke missies werd gemoderniseerd.

De diplomatieke gemeenschap, gevestigd in Brussel, blijft, zowel in aantal zendingen als in aantal personeelsleden, verder groeien en telt thans 279 diplomatieke missies (waarvan 180 bilaterale ambassades en 99 multilaterale delegaties en permanente vertegenwoordigingen). Landen bevoegd voor België maar die tot nog toe opereerden vanuit een buitenlandse standplaats en die het totale aantal beheerde diplomatieke missies op 287 brengt, openen steeds meer een nieuwe diplomatieke missie in Brussel.

Er zijn het afgelopen jaar (cijfers op 11 maanden) 10.615 nieuwe identiteitskaarten afgegeven, waarvan 5.642 diplomatieke kaarten, 1.918 voor het administratief en technisch personeel en 2.190 voor leden van het bedienend personeel, het huispersoneel en de ambtenaren op officiële zending.

In 2007 werden er 1.814 CD-platen afgegeven hetzij, rekening houdend met de terug ingeleverde CD-platen, een verhoging van 374 stuks. In totaal zijn er 6.449 CD-platen in omloop, namelijk 4.401 voor persoonlijke voertuigen van diplomaten en 2.048 voor de dienstvoertuigen van de diplomatieke missies.

In totaal beheerde de directie Protocol & Veiligheid (P&S) in november 59.451 bevoorrechte personen (titularissen én hun familieleden), waarvan 1/3 voor de diplomatieke missies en 2/3 voor de internationale organisaties.

Consulaten en internationale organisaties

In 2007 zijn er 7 ereconsuls en 6 beroepsconsuls aangesteld (situatie op 20/10/2007). De procedure loopt voor de opening van 5 ereconsulaten, 1 consulaatgeneraal en de aanstelling van 12 ereconsuls en 1 beroepsconsul.

Ook op het vlak van de internationale organisaties werden er twee nieuwe zetelakkoorden ondertekend, respectievelijk afgerond. De VN openden een bijkomend agentschap. In totaal kregen 19.992 ambtenaren een speciale indetiteitskaart uitgereikt door de directie P&S. Er zijn in Brussel een 70-tal internationale organisaties of representatiebureaus.

Bezoeken, koninklijke reizen en veiligheid van de diplomatieke missies in Brussel

In 2007 werd er één staatsbezoek aan België georganiseerd, namelijk dat van de groothertog en groothertogin van Luxemburg (20-22 maart). Omgekeerd hadden er twee staatsbezoeken aan het buitenland plaats, namelijk aan Letland (22-25 april) en Ierland (8-10 oktober).

De belangrijkste werkbezoeken waren:

- in juni, het bezoek van Bo Xilai, de Chinese minister van Handel en president Calderón van Mexico;
- in juli ging alle aandacht naar de voorbereiding en de ontvangst van de VIP's voor het Wereldforum over Migratie en Ontwikkeling;
- in augustus, het bezoek van mevrouw Kabila;
- in september, het bezoek van president Kabila en president Vazquez van Uruguay;
- in oktober, het bezoek van president Kotcharian van Armenië en president Topi van Albanië.

Om de dienstverlening aan de VIP's op de luchthaven van Zaventem nog te verbeteren, heeft P&S, samen met de DGJ en B&B, een ontwerpovereenkomst uitgewerkt tussen de luchthaven en de dienst Protocol. Deze overeenkomst voorziet in een jaarlijkse bijdrage van 1,2 miljoen euro voor het gebruik van het VIP-salon op de luchthaven van Zaventem en voor de aanmaak van diplomatieke toegangskaarten.

Egmontpaleis, conferentiecentrum en Hertoginnedal

CC Egmont

In 2007 werd de Staatsdienst met Afzonderlijk Beheer (SAB) uitgebouwd en in gebruik genomen, overeenkomstig artikel 140 van de gecoördineerde wetten op de overheidsboekhouding van 17 juli 1991, met het oog op de terbeschikkingstelling tegen betaling van de zalen en salons van het conferentiecentrum Egmont (Egmontpaleis en Egmont II).

Het project, dat in de programmawet van 27 december 2006 was ingeschreven, is tot stand gekomen dankzij de hechte samenwerking tussen P&S en diverse andere directies van de FOD (B&B, ICT en P&O), de diensten van S, de beleidscel Buitenlandse Zaken en de beleidscellen van Begroting, Financiën en Justitie.

Enkele cijfers:

Geregistreerde aanvragen voor	Totaal
Kaarten voor de diplomatieke parking in Zaventem	17
Kaarten voor bevoorrechte toegang tot de luchthaven van Zaventem	272
VIP-behandeling op de luchthaven van Zaventem	3.450
Treffen van veiligheidsmaatregelen voor de VIP's (en aanvragen van een VIP-behandeling op de luchthavens van Melsbroek en Abelag en in het station Brussel-Zuid)	4.423
Beveiligingsdossiers (inbraken, terreurdreigingen, betogingen,...)	90

Door een dynamische exploitatie van deze ruimten zal de overheid het imago van België nog beter kunnen uitdragen en gelijk de wisselende kosten, die vroeger ten laste van de Schatkist vielen, kunnen terugschroeven.

Concreet, 2007 stond in het teken van:

- de lancering en een begin van uitvoering van de conclusies van een marktstudie over de prijsaanvraag en de offerte, de bepaling van een tariefbeleid en de krachtlijnen van een zakenplan;
- de uitwerking en de toepassing van een ad hoc-regelgeving inzake het beheer van het internationaal conferentiecentrum Egmont II-Egmontpaleis, kortweg: CC Egmont (KB van 27 april 2007 betreffende de samenstelling van het beheerscomité en het financieel beheer van de SAB)
- de ontwikkeling van specifieke beheersinstrumenten (contract voor de terbeschikkingstelling, de keuze van de gepaste software, elektronische agenda, verzekeringspolissen,...)
- de reorganisatie van de dienst P&S4 om het personeel klaar te stomen voor de nieuwe uitdagingen (aanwerving - deels voltooid - van 10 extra krachten om het *Conference Centre Team* uit te maken);
- de opstelling van een marketingplan (synergie, media-instrumenten, website, prospectus, etc) en een begroting voor de onmiddellijke toekomst;
- de organisatie van of het toezicht, sinds 31 mei 2007, op een 25-tal betalende evenementen.

Conference Management Team

Naast het grote project CC Egmont heeft P&S ook de cel *Conference Management Team* op poten gezet, bestemd om de collega's van de DG's bij te staan in de voorbereiding en organisatie van grote internationale conferenties, zoals die in de voorbije lente en zomer: *Good Governance* en het Migratieforum.

Periodieke missies

Merk trouwens op dat de gewone onderhoudstaken voor P&S in het Egmontpaleis en Hertoginnedal blijven doorlopen, alsook de organisatie, hier en in de nieuwe grote zaal van Egmont II, van verscheidene honderden vergaderingen en conferenties in het kader van het buitenlands beleid van België.

Adel en Ridderorden

In uitvoering van de wet op de toekenning van eervolle onderscheidingen in de Nationale Orden (1 mei 2006) en van het koninklijk besluit tot vaststelling van de regels en de procedures tot toekenning van eervolle onderscheidingen in de Nationale Orden (15 oktober 2006), samen gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 24 oktober 2006, heeft de dienst Ridderorden, in nauwe samenwerking met de diensten van de Eerste Minister, reeds enkele specifieke reglementen en gelijkstellingen in de publieke sector voorbereid, met name die voor de federale ambtenaren, de geïntegreerde politiediensten en het onderwijs. Andere reglementen zullen volgen. Ook stelde de dienst Ridderorden een handig vademecum op, dat aan de betrokken besturen zal worden ter beschikking gesteld. De dienst Ridderorden verleende tevens zijn medewerking aan de publicaties *De Belgische Nationale Orden* en *Les Ordres nationaux belges*, samengesteld door P. Van Hoorebeeke (Uga, Heule, 2007).

2. Personeel

Modernisering personeelsbeleid op schema

In 2007 werkte de FOD Buitenlandse Zaken voort aan de modernisering van het personeelsbeleid en dat meer in het bijzonder in het kader van de initiatieven die op dit vlak werden gelanceerd binnen de federale administratie.

Gecertificeerde opleidingen

De mogelijkheid om de professionele kwaliteiten te ontwikkelen door middel van gecertificeerde opleidingen is een van de essentiële onderdelen van de modernisering.

Zo is in 2007 een groot aantal gecertificeerde opleidingen van niveau A gestart. Voor de niveaus B en C werden de competentiemetingen die bestaan sinds het begin van de nieuwe loopbaan van deze twee niveaus vervangen door gecertificeerde opleidingen.

Nieuwe loopbanen actief

Sinds 2007 is de nieuwe loopbaan van de medewerkers van niveau D ingegaan, waardoor ook deze ambtenaren nu de mogelijkheid hebben zich in te schrijven voor een gecertificeerde opleiding.

De functiebeschrijvingen van niveau A bevinden zich op de website van de federale functiecartografie, een databank die een overzicht bevat van alle bestaande functies in de federale administratie. (www.cartographiefederale.be).

Alle functies werden voor het eerst 'actief' in de dagelijkse praktijk ter gelegenheid van de start van de ontwikkelcirkels, in februari 2007.

Cartografie evolueert

Om de cartografie van het departement compleet te maken zouden andere typische 'Buitenlandse Zaken-functies' nog een preciezere omschrijving moeten krijgen.

De cartografie zal gelijk evolueren met de ontwikkeling van de missie van het departement.

Personeelsevolutie

Het personeelsplan 2007 voor het hoofdbestuur voorzag in een groei van enkele tientallen eenheden, gedeeltelijk ter vervanging. Het plan zal tegen begin 2008 helemaal zijn uitgevoerd.

Wat betreft de buitencarrières recruteerde het departement in 2007 achttien medewerkers, van wie vier diplomaten, dertien kanseliers en één attaché voor ontwikkelingssamenwerking.

De tabellen op de volgende bladzijde geven een overzicht van de samenstelling van het personeelsbestand op 1 november 2007 bij het hoofdbestuur en in het buitenland, evenals het aantal en de aard van de posten. Achteraan in dit verslag bevindt zich een wereldkaart, waarop de plaats van alle posten is aangegeven.

PERSONEEL VAN DE FOD BIJ HET HOOFDBESTUUR EN IN HET BUITENLAND (1/11/2007)

Totaal aantal statutairen en contractuelen bij het hoofdbestuur:

Statutairen van de binnencarrière	687
Contractuelen van de binnencarrière	502
Diplomaten	177
Kanseliers	74
Attachés voor Ontwikkelingssamenwerking	14
Totaal bij het hoofdbestuur	**1.454**

Totaal aantal statutairen en contractuelen bij de posten, permanente vertegenwoordigingen in het buitenland en permanente vertegenwoordigingen in Brussel:

Diplomaten	231
Kanseliers	110
Attachés voor Ontwikkelingssamenwerking	47
Uitgezonden contractuelen	154
Ter plaatse aangeworven contractuelen	1.461
Totaal bij de posten, de PV's in het buitenland en de PV's in Brussel	**2.003**
Algemeen totaal (hoofdbestuur, posten en PV's)	**3.457**

Aantal en type diplomatieke en consulaire posten (1/11/2007)

Posten	
Ambassades	89
Consulaten-generaal	17
Consulaten	10
Permanente vertegenwoordigingen	10
Samenwerkingsbureaus*	6
Totaal	**132**

** Het gaat enkel om de samenwerkingsbureaus op plaatsen waar geen Belgische diplomatieke post aanwezig is: Bamako, Cotonou, Maputo, Niamey, Quito, La Paz. Eenentwintig samenwerkingsbureaus zijn gevestigd in de gebouwen van een ambassade, een consulaat-generaal of een permanente vertegenwoordiging.*

Er werden in 2007 twee posten gesloten: de ambassade in Libreville (Gabon) en het consulaat in Palma de Mallorca. Op vier plaatsen werden posten geopend: een ambassade in Bakoe, een permanente vertegenwoordiging bij de OVCW (Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens) en bij andere internationale instellingen in Den Haag, een consulaat-generaal in Bukavu (effectieve opening in november 2007), en een consulaat in Nice (dit was voordien een ereconsulaat).

3. Gebouwen

Gebouwen in het buitenland

Het departement beheert ongeveer 350 gebouwen in het buitenland, waarvan de helft als eigenaar.
De totale waarde van ons vastgoed bedraagt ongeveer 375 miljoen euro. Het gaat hierbij vooral om de officiële residenties van de posthoofden. De andere gebouwen, vooral kanselarijen, vertegenwoordigen een huurkost van 9 tot 10 miljoen euro per jaar.
Voor 2007 beliep het investeringsbudget ongeveer 21 miljoen euro. Deze middelen werden aangewend om belangrijke werken uit te voeren en vastgoed te verwerven.

Het Master Plan voor de gebouwen bevat de indicatieve programmatie van de uitgaven en de inkomsten van het Organiek Fonds der Gebouwen voor de komende vier jaren. Het betreft de belangrijkste vastgoedoperaties en de prioritaire renovatie- en bouwwerken.

De belangrijkste vastgoedoperatie van 2007 was de gedeeltelijke verkoop van de ambassade van België in Tokio. Met de opbrengst van de verkoop van een deel van het terrein kan de bouw van een nieuwe ambassade worden bekostigd op het gedeelte dat eigendom blijft van de Belgische staat en er blijft dan nog een flink positief saldo over.

Gebouwen in Brussel

De gebouwen in Brussel worden gehuurd. Het belangrijkste, Egmont I, bevindt zich op nummer 15 in de Karmelietenstraat. Egmont II ligt op nummer 24 in dezelfde straat.
Daarnaast worden nog kantoorgebouwen gehuurd die zijn gelegen in de Naamsestraat op nummers 48 en 59.

Voorts beheert het departement in samenwerking met de Regie der Gebouwen, het Egmontpaleis en kasteel Hertoginnedal.

WAAROM? WAARTOE?

BETER GEMOTIVEERD PERSONEEL = BETERE DIENSTVERLENING

Om voortdurend de dienstverlening aan de burger te verbeteren, wil de stafdirectie Personeel en Organisatie door haar aanwervingsbeleid en het voorzien in de nodige opleidingen, zorgen voor competente, gemotiveerde personeelsleden die kunnen werken binnen de bestgeschikte structuren, zowel bij het hoofdbestuur als in de posten, en zo in staat zijn optimaal te beantwoorden aan de behoeften.

Het departement is aanwezig op de jobbeurzen en organiseert informatiesessies over de vacante betrekkingen.

De stafdirectie Personeel en Organisatie beschikt sinds 2007 over een diversiteitsambtenaar die ervoor zorgt dat het diversiteitsbeleid van de federale regering wordt uitgevoerd.

Het departement heeft in 2007 veel werk gemaakt van de verbetering van de publieke dienstverlening. Het concentreerde zich daarbij vooral op de publiekstoegang en de ontvangst, evenals op de veiligheid van de gebouwen.

4. Begroting en financiële middelen

Vastleggingskrediet: 1.448.001.000 euro *Ordonnanceringskrediet: 1.377.584.000 euro*

Organisatie-afdeling	Programma	Opschrift/Onderwerp	Bedrag in vastlegging (in duizend EUR)	Bedrag in ordonnancering (in duizend EUR)
1		Beleidsorganen van de Minister van Buitenlandse Zaken	3.020	3.020
2		Beleidsorganen van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking	2.480	2.480
11		Beleidsorganen van de Staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken	1.345	1.345
21		Beheersorganen	67.689	67.689
	0	Leiding en beheer	67.689	67.689
40		Algemene diensten	15.613	15.336
	1	Protocol	1.983	1.983
	2	Vorming	1.150	1.150
	3	Conferenties, seminaries en andere manifestaties	1.185	1.185
	4	Humanitaire hulp	1.075	1.075
	5	Vertegenwoordiging in het buitenland	3.517	3.517
	6	Communicatie, informatie en documentatie	1.638	1.638
	7	Internationale samenwerking	5.065	4.788
42		Diplomatieke en consulaire posten en posten voor samenwerking	193.713	184.882
	0	Bestaansmiddelenprogramma	170.191	170.166
	1	Gebouwen fonds	23.522	14.716
43		Directie-generaal Juridische Zaken	422	422
	0	Bestaansmiddelenprogramma	422	422
51		Directie-generaal Bilaterale Zaken	6.742	6.742
	0	Bestaansmiddelenprogramma	10	10
	1	Bilaterale betrekkingen	4.039	4.039
	2	Economische expansie	2.693	2.693
52		Directie-generaal Consulaire Zaken	2.219	2.219
	0	Bestaansmiddelenprogramma	1.903	1.903
	1	Internationale instellingen	119	119
	2	Humanitaire hulp	197	197
53		Directie-generaal Multilaterale Zaken en Mondialisering	134.540	136.468
	1	Multilaterale betrekkingen	81.533	81.533
	2	Wetenschapsbeleid	3.723	3.723
	3	Samenwerking	490	490
	4	Humanitaire hulp	48.794	50.722
54		Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking	1.016.808	953.571
	0	Bestaansmiddelenprogramma	2.466	2.466
	1	Gouvernementele samenwerking	265.160	248.347
	2	Niet-gouvernementele samenwerking	207.582	204.907
	3	Multilaterale samenwerking	254.194	364.723
	4	Bijzondere interventies	287.406	133.128
55		Directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie	3.410	3.410
	1	Europese betrekkingen	3.410	3.410

2

DE DIENSTVERLENING

1. Consulaire zaken

122.000 Belgen in het buitenland brengen stem uit

Net als in 2003 organiseerde het departement de deelname van in het buitenland wonende Belgen aan de federale parlementsverkiezingen van 10 juni 2007. De operatie begon in december 2006 met het aanschrijven van ongeveer 250.000 landgenoten. Zij werden uitgenodigd zich te laten registreren als kiezer. Ter gelegenheid van de registratie moesten zij aanduiden op welke wijze ze hun stem wensten uit te brengen en in welke gemeente zij op de kiezerslijsten wilden worden ingeschreven. Precies 122.140 kiezers werden geregistreerd.

Voorbereiding verkiezingen

Onze diplomatieke en beroepsconsulaire posten keken de binnengekomen registratieformulieren van de kiezers na op juistheid en volledigheid. Ze stuurden ze via het departement door naar de diverse betrokken gemeenten in België. Daar werden de kiezers bijgeschreven op de gemeentelijke kiezerslijsten, de nodige vermeldingen werden in het rijksregister aangebracht. In samenwerking met de gemeenten, de FOD Binnenlandse Zaken en de hoofdkiesbureaus werden de oproepingen naar de kiezers gezonden en werden de stembrieven naar de ambassades en beroepsconsulaten gezonden.

Gekozen wijze van stemmen

Wijze van stemmen	Aantal
In België (persoonlijk/per volmacht)	29.698
In een diplomatieke/ beroepsconsulaire post	16.697
Per brief	75.745

Gekozen kieskringen in België

Kieskring	Aantal
Antwerpen	16.558
Limburg	5.349
Oost-Vlaanderen	9.988
West-Vlaanderen	8.922
Vlaams-Brabant (Leuven)	3.224
Brussel-Halle-Vilvoorde	29.689
Waals-Brabant	7.451
Henegouwen	14.343
Luik	13.905
Luxemburg	6.985
Namen	5.726

Parlementsverkiezingen van 10 juni 2007: telling in zaal Turn en Taxis in Brussel © FOD Buitenlandse Zaken, Dominique Decuyper

De kiezers die verkozen te stemmen per brief kregen een stembrief toegezonden. Het ging om meer dan 75.000 Belgen, verspreid over de hele wereld.

Verkiezingen op 8 en 9 juni

Buiten de Europese Unie had de stemming plaats op vrijdag 8 juni, een dag later, op zaterdag 9 juni, werd gestemd binnen de Europese Unie. In totaal brachten Belgen hun stem uit in 110 ambassades en beroepsconsulaten. In de meeste ambassades en beroepsconsulaten was er één bureau, uitzonderlijk waren er, gezien het aantal kiezers, twee bureaus waar de kiezers hun stem konden uitbrengen.

De ingevulde stembrieven werden vanuit de ambassades en beroepsconsulaten tijdig naar Brussel gebracht.

De briefstemmen werden naar de verschillende bestemmingen in België gebracht.

Het was het departement dat de telling verzorgde van de stemmen die in de ambassades en beroepsconsulaten werden uitgebracht. Het telde ook de briefstemmen bestemd voor de kiesomschrijving Brussel-Halle-Vilvoorde.

De telling gebeurde in een zaal van het complex Turn en Taxis, waar 252 ambtenaren (ten dele van andere federale departementen) aan de slag waren.
Er waren 41 telbureaus en 1 'kantonbureau'.

De uitslagen van het speciale stemopnemingsbureau waren beschikbaar vóór middernacht op 10 juni.

2. Crisisbeheer

Onze FOD, de reizigers en de noodsituaties

Sinds 2003 werkt binnen de FOD de dienst So.1 Crisiscentrum-Reisadviezen-B-FAST. Hij is actief op drie terreinen:

- bijstand aan landgenoten die zich in het buitenland in een crisissituatie bevinden;
- reisadvies bestemd voor Belgen die zich naar het buitenland willen begeven;
- dringende hulp aan lokale bevolkingen die zich in een noodsituatie bevinden, via de structuur B-FAST.

Bijstand aan Belgen in het buitenland

Wanneer de veiligheid van een groep landgenoten in het buitenland bedreigd wordt en het aantal telefonische oproepen van burgers op zoek naar informatie hieromtrent bijzonder groot wordt, wordt het Crisiscentrum geactiveerd. Het vervult dan de rol van coördinator en verzekert de communicatie met alle betrokkenen en met de bevolking. Dit gebeurt natuurlijk in nauwe samenwerking met de diplomatieke en consulaire posten in de betrokken landen alsook met hun ambassades in Brussel.

In 2007 kwam het Crisiscentrum in actie in maart, en dat naar aanleiding van de gewelddadige confrontaties die zich afspeelden in Kinshasa, in de Democratische Republiek Congo. Het bleek echter niet nodig een evacuatie van onze landgenoten op het getouw te zetten.

Reisadviezen voor 136 landen

De FOD tracht te helpen voorkomen dat onze landgenoten in het buitenland in problematische situaties terechtkomen. Met het oog daarop verstrekken wij degenen die reisplannen hebben de nodige informatie over de toestand ter plaatse en waarschuwen we hen eventueel voor problemen en gevaren waarmee ze zouden kunnen te maken krijgen.
In 2007 publiceerde onze dienst reisadviezen met betrekking tot 136 landen.

1.500 websitebezoekers per dag raadplegen ons reisadvies

Sinds 2001 verspreidt de FOD Buitenlandse Zaken reisadviezen op de website www.diplomatie.be. Gemiddeld worden deze dagelijks door 1.500 bezoekers geraadpleegd. Hierbij komen nog talrijke telefonische en schriftelijke vragen om informatie.
De informatie die onze FOD verstrekt, stelt de reizigers in staat beter de risico's in te schatten die verbonden zijn aan een verblijf in bepaalde landen, zowel wat betreft de veiligheid, sociale of politieke onrust, natuurverschijnselen als gezondheidsrisico's. De toestand in de landen waar zich problemen voordoen of dreigen, wordt van nabij opgevolgd.
In november 2006 werd voor de reisadviezen een nieuwe 'format' ingevoerd. Een nieuwigheid is bijvoorbeeld het cijfer dat aangeeft hoe hoog het veiligheidsrisico is. Nu het systeem al een jaar wordt toegepast, zijn uit de opgedane ervaring de nodige lessen getrokken en worden ingrepen gepland om de informatie voor de reizigers nog te verbeteren.
De website geeft ook informatie over de aanwezigheid van vogelgriep.

B-FAST

België is niet enkel solidair met landgenoten in nood. Bij rampen en noodsituaties die voornamelijk de

Overstromingen in Mexico, november 2007 © BELGA

WAAROM? WAARTOE?

Investeren in crisisbeheer en reisadviezen om:

- de wereld veiliger te maken
- reizen aangenamer en veiliger te maken
- investeringen te vergemakkelijken
- investeringen beter te kunnen beschermen

plaatselijke bevolking treffen, doen lokale autoriteiten vaak een beroep op noodbijstand van ons land en van de internationale gemeenschap.
Om hierop te kunnen inspelen, besliste de ministerraad in 2000 een interdepartementale snelle interventiestructuur op te zetten onder de naam *Belgian First Aid & Support Team*, beter bekend als B-FAST.

Overeenkomstig het koninklijk besluit van 28 februari 2003, dat de oprichting van B-FAST regelt, moet onder 'noodhulp in het buitenland' worden verstaan: 'elke zending naar het buitenland van personeel en/of materieel, te evalueren geval per geval naargelang van de specificiteit van de situatie van het land getroffen door de catastrofe of de calamiteit, met uitsluiting van de noodhulp voor de nazorg en de rehabilitatie (...)'

Een B-FAST-operatie bestaat dus op de eerste plaats uit rechtstreekse of onrechtstreekse noodhulp in het buitenland die wordt verstrekt tijdens een korte periode. B-FAST kan daarvoor rekenen op gedetacheerd personeel. Het gaat hierbij om urgentieteams die snel kunnen worden gemobiliseerd. Het personeel wordt ter beschikking gesteld door de deelnemers aan B-FAST: onder meer het ministerie van Defensie, de FOD's Binnenlandse Zaken, Volksgezondheid en Buitenlandse Zaken. Soms beperkt B-FAST zich tot het verlenen van materiële hulp aan een getroffen land. In dat geval werkt het via een van zijn partners.

Actief op het terrein

In 2007 intervenieerde B-FAST in augustus in Peru, dat werd geteisterd door een hevige aardbeving, alsook in november in Mexico, waar meer dan één miljoen mensen werden geconfronteerd met overstromingen. In juli en oktober stelde B-FAST een expert ter beschikking van UNDAC *(United Nations Disaster Assessment and Coordination Team)*. Deze werd ingezet voor een evaluatiezending naar Pakistan en Ghana, twee landen waar grote overstromingen plaatsvonden.

Ten slotte verleende B-FAST materiële steun aan een vormingscursus en aan een oefening die de UNDAC eind april-begin mei organiseerde in Lausanne.

1. België in bilateraal verband

West-Europa

Naar nieuw Beneluxverdrag

Tijdens een plechtigheid in Luxemburg, op 18 juni 2007, werd de officiële start gegeven van de onderhandeling van het nieuwe Beneluxverdrag. Namens het Comité van Ministers legde voorzitter minister van Buitenlandse Zaken Karel De Gucht, in aanwezigheid van zijn Nederlandse en Luxemburgse collega's, Maxime Verhagen en Jean Asselborn, namens de drie partners een verklaring af. Daarin lag de nadruk op de politieke wil van de drie landen het Beneluxverdrag te verlengen na 2010, het tijdstip waarop het huidige verdrag verstrijkt.

In deze verklaring staat dat het de bedoeling is het huidige verdrag te moderniseren en aan te passen aan de ontwikkelingen die sinds 1960 hebben plaatsgevonden. De Benelux moet worden omgevormd tot een moderne en dynamische regionale organisatie, die ook in het buitenland de nodige uitstraling heeft. De aanpassingen aan het Beneluxverdrag zullen ook rekening houden met de federale Belgische staatsstructuur.

Inhoudelijk wordt in de onderhandeling voornamelijk gestreefd naar een stroomlijning van de instellingen, naar een meer politieke aansturing van de activiteiten door het Comité van Ministers en naar een verhoging van de flexibiliteit. Dit alles moet de Benelux in staat stellen snel te reageren op de nieuwe noden en tegelijk ook rekening te houden met de politieke dialoog in EU-kader.

Sinds de officiële start werden reeds vijf onderhandelingsrondes gehouden. De FOD Buitenlandse Zaken is verantwoordelijk voor de leiding van de Belgische delegatie en voor de intern-Belgische coördinatie met de Gewesten en de Gemeenschappen en met de talrijke betrokken federale departementen.

Groothertogdom Luxemburg

In onze betrekkingen met het Groothertogdom Luxemburg was het belangrijkste evenement van 2007 het staatsbezoek dat groothertog Henri en groothertogin Maria-Teresa aan ons land brachten van 20 tot 22 maart 2007.

De uitstekende samenwerking tussen België en Luxemburg werd nog eens duidelijk gemaakt ter gelegenheid van de zesde gezamenlijke vergadering, van de respectieve regeringen op 8 februari evenals bij de werkzaamheden van de Belgisch-Luxemburgse Administratieve Commissie.

Kinderen juichen groothertog Henri en groothertogin Maria-Teresa van Luxemburg toe, maart 2007 © BELGA

SAR LOR LUX

België heeft in 2007 het Akkoord SAR LOR LUX geratificeerd over de toetreding van de federale staat, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest tot dit grensoverschrijdende samenwerkingsverband tussen België, Duitsland, Luxemburg en Frankrijk.

Nederland

Onmiddellijk na het aantreden van de regering Balkenende IV, werd de traditie van nauw bilateraal overleg met de nieuwe Nederlandse bewindvoerders voortgezet. Er hadden in Brussel gesprekken plaats tussen de regeringsleiders en tussen de Belgische en Nederlandse ministers verantwoordelijk voor buitenlandse zaken, Europese politiek en ontwikkelingssamenwerking.

'Kunst en cultuur aan huis'

Voor het vierde opeenvolgende jaar werd in de residentie van de Belgische ambassadeur in Den Haag het project 'Kunst en cultuur aan huis' georganiseerd. Daarbij geven Belgische plastische kunstenaars en musici er een door het Nederlandse publiek zeer gewaardeerd beeld van de hedendaagse artistieke ontwikkelingen in ons land.

Duitsland

Onze betrekkingen met Duitsland stonden tijdens het voorbije jaar voornamelijk in het teken van het Duitse voorzitterschap van de Europese Unie. De probleemloze bilaterale betrekkingen, de zeer vaak gelijkgestemde posities inzake Europees, veiligheids- en multilateraal beleid alsook de uitstekende persoonlijke relaties tussen de bewindvoerders, vormden een solide basis voor hechte en vruchtbare samenwerking.

Talrijke ontmoetingen vonden plaats tussen regeringsleden en administraties.
Dat Belgische en Duitse diplomatieke diensten goede betrekkingen onderhouden, bleek opnieuw uit het werkbezoek dat een omvangrijke groep jonge Duitse diplomaten aan ons departement brachten.

Frankrijk

Het belang dat België en Frankrijk hechten aan hun bilaterale relaties en aan hun samenwerking in Europees en multilateraal verband werd treffend geïllustreerd door het bezoek dat president Sarkozy, samen met zijn ministers van Buitenlandse en Europese Zaken, kort na zijn ambtsaanvaarding aan Brussel bracht.

Eurodistrict in de maak

Het project dat moet leiden tot de oprichting van het GECT (grensoverschrijdend Europees district) genaamd 'Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai' maakte in de loop van 2007 flinke vorderingen. De Belgisch-Franse werkgroep, die gedeeltelijk wordt gefinancierd door het departement, deed in zijn eindrapport concrete voorstellen voor de werking van het toekomstige grensoverschrijdende Eurodistrict en voor de versterking van de grensoverschrijdende samenwerking in het algemeen.

De FOD Buitenlandse Zaken heeft voort zijn rol gespeeld als coördinator van de federale en de deelstaatautoriteiten bij de voorbereiding van de bijeenkomsten van de technische werkgroep van de oprichtingsraad. De werkgroep is belast met het opstellen van de ontwerpteksten voor de samenwerkingsovereenkomst en de statuten van het Eurodistrict en moet ook een ruwe begroting opmaken. Op 19 maart ondertekenden de autoriteiten die bevoegd zijn voor de ontwikkeling van de Frans-Belgische metropool de intentieverklaring over de oprichting van het Eurodistrict. Alle ondertekenaars van de verklaring willen deze zo snel mogelijk in 2008 tot uitvoering brengen.

Verenigd Koninkrijk

Onze betrekkingen met het Verenigd Koninkrijk stonden vooral in de kijker naar aanleiding van het officiële bezoek dat koningin Elizabeth II en prins-gemaal Philip brachten op 11 en 12 juli. Op 12 juli namen zij, samen met hoge vertegenwoordigers van landen van het Gemenebest, in Passendale en Ieper deel aan de plechtigheden ter herdenking van de 90ste verjaardag van de Slagen van Mesen-Wijtschate en Passendale. Naar aanleiding van deze herdenking organiseerde de Belgische ambassadeur in Londen op zijn residentie de tentoonstelling *Passchendaele: The Belgians have not forgotten*.

Op 13 en 14 november vond in Londen de achtste editie plaats van de *Belgo-British Conference*, medegeorganiseerd door ons departement en het

Britse koningin Elizabeth II en koningin Paola leggen een bloemenkrans neer in Tyne Cot Cemetery in Passendale bij Ieper, 12 juli 2007 © BELGA

Egmontinstituut. Onder het motto *Bridges across the channel* bracht de conferentie opnieuw een 80-tal Belgische en Britse beleidsmensen, opiniemakers, academici en zakenlui bijeen om ervaringen en ideeën uit te wisselen over politiek, cultuur, economie en onderwijs.
Minister De Gucht gaf op deze conferentie een toespraak over het belang van de Belgisch-Britse bilaterale betrekkingen en de samenwerking in Europees en multilateraal verband. Bij die gelegenheid voerde hij ook besprekingen met zijn Britse collega.

Ierland

Het staatsbezoek dat koning Albert en koningin Paola van 8 tot 10 oktober aan Ierland brachten, was een zeldzame gelegenheid om de eeuwenoude banden tussen Ierland en België extra in de verf te zetten. De meegereisde delegaties van Belgische bedrijfsleiders en van rectoren van de Belgische universiteiten versterkten door de ontmoetingen met hun Ierse partners de economische en academische relaties.

Anderzijds nam de Ierse presidente, Mary MacAleese, in maart in Leuven deel aan de viering van het 400-jarige bestaan van het Iers College. Dat speelde eeuwenlang een zeer belangrijke rol in het bewaren van de Ierse culturele identiteit en het in stand houden van de band tussen het Ierse volk en Europa.

MARITIEM INFORMATIE KRUISPUNT

Tijdens een plechtigheid op de marinebasis van Zeebrugge werd het Maritiem Informatie Kruispunt (MIK) officieel in gebruik genomen. Dit MIK maakt deel uit van de structuren van de kustwacht, die de coördinatie en het overleg verzekert tussen de federale en de Vlaamse overheidsdiensten bevoegd voor de Noordzee. Ons departement neemt via de bilaterale diensten, de directie Internationaal Transportbeleid en het Crisiscentrum deel aan deze structuur.

Zuidoost-Europa

Westelijke Balkan

België neemt actief deel aan de inspanningen van de internationale gemeenschap ten voordele van de Westelijke Balkanlanden, die het stabilisatieproces voortzetten en geroepen zijn lid te worden van de Europese Unie en de NAVO.
Het engagement van België blijkt concreet uit een reeks projecten die passen in zijn 'preventieve diplomatie' en 'conflictpreventie'. Die zijn onder andere gericht op de terugkeer van ontheemden (Kosovo, Kroatië), de strijd tegen de verspreiding van lichte wapens (Kosovo), het aanleren van de democratische waarden aan jongeren (Kroatië, Servië), de ontmijning (Kroatië, Bosnië-Herzegovina), de versterking van het gerechtelijke apparaat (Bosnië-Herzegovina) of de versterking van de regionale samenwerking.

Uit Althea

Als gevolg van zijn engagement op andere terreinen heeft België zijn deelname moeten beëindigen aan de operatie Althea, die door de EU (EUFOR) in Bosnië-Herzegovina wordt uitgevoerd. Deze missie is overigens in 2007 sterk ingekrompen omdat de veiligheidstoestand er verder is gestabiliseerd. Twee landgenoten nemen er wel nog altijd deel aan de politionele missie van de EU (EUPM).

200 manschappen in Kosovo

In Kosovo stelt België ongeveer 200 manschappen ter beschikking van de vredesstrijdmacht van de NAVO (KFOR). Ons land neemt ook actief deel in de voorbereiding van een Europese politie- en justitiemissie. Diverse politiemensen en magistraten volgen een opleiding met het oog op een deelname aan de zending. Andere experts zijn reeds ter plaatse waar ze op het terrein de planning opmaken.

Steun aan stabilisatie- en associatieproces

Binnen de EU bleef België zijn politieke steun geven aan het stabilisatie- en associatieproces waarin de landen zijn betrokken. Dit moet hen dichter bij een EU-lidmaatschap brengen. Bij de beslissing over een eventuele toetreding zal elk op de eigen merites worden beoordeeld.
In deze context ziet België er bijzonder op toe dat de voorwaarden die de EU heeft gesteld worden geëerbiedigd, vooral wat betreft de aanpak van de straffeloosheid van mensen die misdaden begingen tegen de menselijkheid of zich schuldig maakten aan genocide.

Zending Veiligheidsraad

In de Veiligheidsraad van de VN neemt België deel aan de discussies betreffende de voogdij die de internationale gemeenschap uitoefent over Bosnië-Herzegovina en Kosovo. Het is in deze context dat ons land met succes in april een informatiezending heeft geleid van de Veiligheidsraad naar Kosovo. Talrijke ontmoetingen hadden plaats tussen hoge verantwoordelijken van België en van de Westelijke Balkan. Minister De Gucht maakte in januari een rondreis in de regio, die hem onder andere naar Zagreb en Belgrado bracht. In Brussel had hij talrijke contacten met zijn ambtgenoten, met name die van Servië, Albanië, Montenegro en Bosnië-Herzegovina.

Turkije en Cyprus

Turkije

België blijft de toetreding van Turkije tot de Europese Unie steunen, maar is bezorgd over de vertraging in de politieke hervormingen in het land. België ondersteunt in Turkije diverse initiatieven in het raam van zijn preventieve diplomatie.

Cyprus

België steunt de multilaterale inspanningen met het oog op de hereniging van Cyprus, met eerbiediging van de internationale normen, de resoluties van de VN en de principes die ten grondslag liggen aan de Europese Unie. In dit verband staat het erop dat de betrokken partijen te goeder trouw het 'Akkoord van 8 juli' uitvoeren.

Transatlantische betrekkingen

Verenigde Staten

Ook in 2007 werden de relaties met de Verenigde Staten van Amerika op intensieve wijze onderhouden. Koning Albert en koningin Paola bezochten ter gelegenheid van hun werkbezoek aan de Verenigde Naties ook de stad New York. Op Ground Zero herdachten zij de slachtoffers van 'nine-eleven'.
Minister De Gucht had diverse ontmoetingen met zijn Amerikaanse ambtgenoot, Condoleezza Rice. Minister Demotte en een delegatie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers brachten eveneens werkbezoeken aan de Verenigde Staten.

Koning Albert en koningin Paola tijdens hun bezoek aan de Ground Zero Memorial Site in New York, 13 mei 2007 © BELGA

Belastingakkoord

Het Belgische parlement stemde snel in met het nieuwe bilaterale akkoord ter vermijding van dubbele belasting en zette hiermee het licht op groen voor de ratificatie ervan. België bekrachtigde daarop officieel deze overeenkomst, die een grondige modernisering inhoudt van de bilaterale afspraken inzake fiscaliteit. Deze heeft vooral tot doel de commerciële uitwisselingen en de wederzijdse investeringen te vergemakkelijken.

Canada

Canada was prominent aanwezig op de herdenkingsplechtigheden naar aanleiding van de 90ste verjaardag van de Slagen van Mesen-Wijtschate en Passendale. Canadese regeringsleden woonden de plechtigheden van 12 juli bij en namen deel aan het aan Canada gewijde herdenkingsprogramma van 10 en 11 november.

Kansen in Brits Columbia

In het begin van het jaar bracht minister Verwilghen met een delegatie van bedrijfsleiders een werkbezoek aan de provincie Brits Columbia. Er werd vooral aandacht besteed aan de sectoren havenlogistiek, maritiem transport en energie en aan de Olympische Winterspelen, die in 2010 in Vancouver en Whistler plaatshebben. Deze zending opende interessante perspectieven voor het Belgische bedrijfsleven, dat voortaan zeker meer aandacht zal hebben voor Westelijk Canada.

BIJVAL VOOR AKKOORD WERKVAKANTIES

Op 1 januari 2007 trad het Belgisch-Canadese akkoord met betrekking tot werkvakanties in werking. Door dit akkoord kunnen jongeren voor de duur van één jaar worden uitgewisseld zonder dat ze de gebruikelijke procedure van verblijfs- en werkvergunningen hoeven te doorlopen. Meer dan 200 jongeren maakten van dit nieuwe systeem reeds gebruik.

Midden- en Oost-Europa

Nieuwe lidstaten van de EU

De betrekkingen met de nieuwe lidstaten van de EU in Centraal- en Oost-Europa blijven goed. Dit blijkt zowel uit het groeiende handelsverkeer als uit de vele officiële contacten.
Het Belgische vorstenpaar bezocht in 2006 reeds Litouwen. Van 23 tot 27 april 2007 brachten ze een staatsbezoek aan Letland. In oktober 2007 bezochten de presidenten van Bulgarije en Roemenië Brussel voor een ontmoeting met koning Albert. Zij woonden tevens de opening van het evenement *Europalia. Europe* bij. Ter herinnering: prins Filip leidde in december 2006 een economische missie naar Roemenië en Bulgarije.

Er werd bijzondere aandacht besteed aan de relaties met Slovenië. Dit land neemt in de eerste helft van 2008 het EU-voorzitterschap waar en is daarmee de eerste nieuwe EU-lidstaat die deze taak op zich neemt. Premier Verhofstadt nam deel aan de manifestatie naar aanleiding van de toetreding van Slovenië tot de Eurozone, op 15 januari 2007. Minister De Gucht en premier Verhofstadt brachten een officieel bezoek aan Slovenië op 30-31 januari 2007.
De ambassade in de Sloveense hoofdstad, Ljubljana, werd versterkt.

Rusland

De bilaterale betrekkingen en in het bijzonder de economische en commerciële relaties tussen Rusland en België vertonen een duidelijk positieve trend.
Begin maart 2007 brachten premier Verhofstadt, vice-eerste minister en minister van Financiën Didier Reynders en minister van Buitenlandse Zaken Karel De Gucht een geslaagd bezoek aan Moskou. Gespreksthema's waren onder meer wederzijdse investeringen, energie en diamant.

Oekraïne

Met Oekraïne wordt gestaag voortgewerkt aan de voorbereiding van de Belgisch-Oekraïense Gemengde Commissie. Daartoe had in februari 2007 in Brussel een voorbereidende vergadering plaats. De eerste zitting van de Gemengde Commissie zelf kan hopelijk plaatsvinden in de eerste helft van 2008.

Zuidelijke Kaukasus en Centraal-Azië

België wil zich ook op de kaart zetten in de Zuidelijke Kaukasus en Centraal-Azië.
Om de onderlinge banden aan te halen en de samenwerking met Azerbeidzjan te ontwikkelen, besliste België een nieuwe ambassade te openen in Bakoe. De nieuwe ambassadeur is sinds 25 september 2007 op post.
Op 1 oktober 2007 opende staatssecretaris Vincent Van Quickenborne in Astana, de hoofdstad van Kazakhstan, onze nieuwe ambassade. Het is de eerste diplomatieke post in Centraal-Azië en een gemeenschappelijke ambassade met Nederland.

Noord-Afrika en het Nabije Oosten

Marokko

De bevoorrechte politieke banden met Marokko vertaalden zich op 19 maart 2007 in de installatie van de eerste Hoge Gemengde Partnerschapscommissie tussen Marokko en België. Dit gebeurde onder voorzitterschap van de twee betrokken eerste ministers: Driss Jettou en Guy Verhofstadt.
Er werden bij deze gelegenheid liefst zeven akkoorden ondertekend: het memorandum over de creatie van de Hoge Commissie, twee protocollen die betrekking hebben op de overdracht van veroordeelden en beslagleggingen en confiscaties, een verklaring over structurele samenwerking tussen de twee respectieve departementen van Binnenlandse Zaken, een gemeenschappelijk actieplan voor de politiediensten, een conventie over de bevordering van de driehoekssamenwerking en ten slotte een protocol van akkoord tussen de telefonieoperatoren Belgacom en Maroc Telecom.

In de marge van deze Hoge Gemengde Commissie hadden bilaterale gesprekken plaats tussen premier Guy Verhofstadt, vice-premier en minister van Justitie Laurette Onkelinx, vice-premier en minister van Binnenlandse Zaken, Patrick Dewael en minister voor Ontwikkelingssamenwerking Armand De Decker en hun Marokkaanse ambtgenoten. Premier Verhofstadt werd in audiëntie ontvangen door koning Mohammed VI.

Iran

Wat Iran betreft werd 2007 gedomineerd door het nucleaire dossier. Van bij zijn intrede in de Veiligheidsraad van de VN werd België verkozen tot voorzitter van de sanctiecommissie in uitvoering van resolutie 1.737 van december 2006. Ons land zal deze taak op zich nemen tot het eind van zijn mandaat, in 2008.

Inspanningen voor ontvoerde landgenoten

De ontvoering op 12 augustus van Stefaan Boeve en Carla Van den Eeckhoudt (die reeds na enkele dagen werd vrijgelaten) door drugtrafikanten in de provincie Sistan-Baloetsjistan, mobiliseerde zowel de ambassade in Teheran als de betrokken diensten van de FOD. De voorzitter van het Directiecomité, Jan Grauls, is drie keer naar Teheran gereisd voor contacten met de Iraanse autoriteiten in dit netelige dossier.

Stefaan Boeve, vergezeld door zijn ouders en minister De Gucht, na zijn ontvoering in Iran, 15 september 2007 © BELGA

In het kader van de inspanningen om Stefaan Boeve vrij te krijgen, reisde minister De Gucht op 15 september naar Teheran.
Om de strijd tegen de drugshandel in Iran te steunen, zegde België een bijdrage toe van 500.000 euro via UNODC *(United Nations Office on Drugs and Crime)*.

Qatar en Bahrein

Onze bilaterale betrekkingen met Qatar en Bahrein werden in 2007 nog versterkt. Het zwaartepunt lag bij de economische zending onder voorzitterschap van ZKH prins Filip, die plaatshad van 3 tot 8 november 2007. De prins was vergezeld door 150 vertegenwoordigers van de particuliere sector. De twee landen zijn begonnen met de uitvoering van een reeks politieke en economische hervormingen. Daarbij staat vooral de diversifiëring van hun economie centraal.
Een zeer interessant resultaat van deze missie was de ondertekening van akkoorden over de bescherming van investeringen en het vermijden van dubbele belasting.

Ambassade geopend in Qatar

Minister De Gucht stond erop zelf de ambassade in Qatar officieel te gaan open. De minister had een onderhoud met emir sjeik Hamad bin Khalifa al-Thani, de minister van Buitenlandse Zaken, sjeik Hamad bin Jassem bin Jaber al-Thani, en de vice-minister van Buitenlandse Zaken belast met de vertegenwoordiging van Qatar in de Veiligheidsraad van de VN (2006-2007).

Prins Filip en emir sjeik Hamad bin Khalifa al-Thani van Qatar, Doha, 6 november 2007 © BELGA

Eerste levering LNG in Zeebrugge

Er werden in 2004 en 2005 met Qatar twee contracten op lange termijn (20 jaar) afgesloten over de levering van LNG *(Lignefied Natural Gas)*. De eerste levering kwam in april 2007 in Zeebrugge aan.

Libanon

In Libanon neemt België nog steeds zijn verantwoordelijkheid ter harte. Het verlengde het mandaat van zijn 400 soldaten in de FINUL *(Force intérimaire des Nations Unies/*Voorlopige strijdmacht van de VN) tot tenminste 2008. Daarnaast steunt het ten volle het politieke proces dat voortvloeit uit resoluties 1.559, 1.701 en 1.757 van de VN-Veiligheidsraad.

Steun aan wederopbouw

België heeft zich er ter gelegenheid van de donorconferentie Parijs III (januari 2007) toe verbonden de economische wederopbouw van Libanon te ondersteunen en beloofde daarvoor 10 miljoen euro steun. Daarvan is een deel bestemd voor de gezondheidssector in Zuid-Libanon, waar de Belgische blauwhelmen actief zijn. De Belgische soldaten houden zich niet enkel bezig met hun veiligheids- en ontmijningsopdracht maar houden ook een veldhospitaal van de laatste generatie open, dat door de plaatselijke bevolking kan worden gebruikt.

Politieke steun

De Belgische diplomatie speelde een rol in overeenstemming met het engagement in Zuid-Libanon, zowel wat betreft het optreden in de Veiligheidsraad als de directe tussenkomsten in de regio. Blijk hiervan waren de reis van minister van Buitenlandse Zaken Karel De Gucht naar Libanon en Syrië in maart 2007 en de contacten die hij ter gelegenheid daarvan had.

Bij de concrete maatregelen om de rechtsstaat in Libanon te versterken, kan zeker de steun worden vermeld van België aan resolutie 1.757 met betrekking tot de creatie van een speciaal internationaal tribunaal voor Libanon. Dit moet licht werpen op de moord op premier Rafiq Hariri in 2005. Ook heeft België een kandidaat-rechter voorgedragen. Intussen wordt nog nagedacht over een financiële bijdrage aan het budget van het tribunaal.

Israëlisch-Palestijns conflict

In het Israëlisch-Palestijnse conflict heeft België de Palestijnse regering van nationale eenheid Fatah/Hamas de kans gegeven ervaring op te doen. Met het oog daarop werd de indirecte hulp aan de Palestijnen via het *Temporary International Mechanism* (TIM) voortgezet en hadden contacten plaats met de Fatah-ministers en met onafhankelijke ministers van de regering van nationale eenheid. Tegelijk bleef België duidelijke eisen stellen ten aanzien van Hamas en de waarden die moeten worden gerespecteerd om aanspraak te kunnen maken op de erkenning door de Belgische autoriteiten en het geld van de belastingbetalers.

België achtste donor

België verleent steun aan de Palestijnen via het TIM, de UNRWA *(United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East)* en bilaterale structurele ontwikkelingsprojecten. In 2007 ging het om 15 miljoen euro, waarmee ons land in de rangschikking van Europese donoren op de achtste plaats staat.

België nam verantwoordelijkheid op zich wat betreft de stabilisatie van de veiligheidstoestand door vijf politiemensen mee te sturen met de Europese zendingen EUPOLCOPPS (voor de opleiding van de Palestijnse burgerpolitie) en EUBAM RAFAH (hulp bij de grenscontrole aan de grens Egypte-Gaza).

België heeft trouwens na het gewelddadige optreden van Hamas in Gaza zijn humanitaire hulp aan de bevolking voortgezet. Het heeft ook in alle internationale organisaties en in bilaterale contacten gepleit voor de opening van doorgangspunten tussen Israël en de Gazastrook.

Europees commissaris voor Ontwikkeling en Humanitaire Hulp, Louis Michel, op de vergadering van de CEPGL, Bujumbura, 17 april 2007 © BELGA

Centraal-Afrika

Democratische Republiek Congo

Aansluitend op het eind van de 'transitie' in de Democratische Republiek Congo (DRC), zetten België en zijn Europese en internationale partners hun begeleiding van het land naar de vrede en veiligheid voort. Er werden in 2007 participatieve instellingen en staatsstructuren opgezet zowel op centraal als provinciaal niveau, er kwamen nationale en provinciale assemblees, etc.
Ons land blijft toezien op de verdere decentralisering zoals die is vastgelegd in de Congolese grondwet en op de organisatie van lokale verkiezingen, die het sluitstuk vormen op de afgesproken verkiezingskalender.

Het hele jaar door herhaalde België in bilaterale contacten de oproepen van de internationale gemeenschap aan de overheid opdat deze verantwoordelijkheid zou opnemen en de veiligheid en het welzijn van de bevolking verzekeren, werk maken van de wederopbouw en zorgen voor degelijk bestuur op politiek en economisch vlak.

Belgische initiatieven

Naast zijn bijdrage in Europees en bilateraal verband aan het SSR/DDR-proces *(Security Sector Reform/ Désarmement, Démobilisation et Réintégration)* heeft België belangrijke inspanningen geleverd ter bevordering van vreedzame oplossingen voor de veiligheidscrisis die het oosten van Congo teistert. Ons land pleitte daarbij ook voor de verlenging van het mandaat van de MONUC *(Mission d'Observation des Nations Unies)*.
België deed ook een voorstel voor een opvolgingsmechanisme voor de 'toestand-post-transitie' dat de coördinatie tussen de belangrijkste partners van de DRC moet mogelijk maken evenals de opstart van een dialoog met de nieuwverkozen autoriteiten, natuurlijk met eerbiediging van de souvereiniteit van de Congolese staat. Dit mechanisme is op kruissnelheid gekomen in de vorm van de 'P3+2' (België, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk + de VS en Zuid-Afrika) die bijeenkomt onder de paraplu van de VN (MONUC).

Ons land heeft nog een aantal andere initiatieven ondernomen om de DRC te helpen.
Zo heeft het om te komen tot een regeling van de grensgeschillen tussen de DRC en Angola en Oeganda zijn wetenschappelijke expertise ter beschikking gesteld en in oktober in Tervuren voor de betrokken landen een conferentie georganiseerd.

Ook heeft België in opvolging van het initiatief *Compact Governance* de taak op zich genomen een reeks rondetafelgesprekken te organiseren met de bedoeling de mogelijkheden te overlopen voor het verlenen van steun en het opzetten van een samenwerking tussen de Belgische overheids- en particuliere sector en de DRC. Het *Compact Governance* is een gezamenlijk initiatief van de Wereldbank en van de Europese Unie dat bepaalde beginselen van degelijk bestuur in diverse sectoren omschrijft. Het was een onderdeel van de 'bestuursovereenkomst', die bij het programma van de nieuwe Congolese regering was gevoegd.

In de transportsector heeft België een samenwerkingsverband aangemoedigd tussen de havens van Antwerpen en Brussel en die van Matadi/Boma en Kinshasa.
In de mijnsector heeft ons land diverse initiatieven gelanceerd, zoals de steun aan de toetreding van de DRC tot het EITI *(Extractive Industries Transparency Initiative)* dat *good governance* van de arme landen met natuurlijke rijkdommen beoogt en de voortzetting van de steun aan de *Task Force on Mineral Resources in Central Africa* (TF MIRECA). Dit culmineerde in de organisatie van een colloquium in Lubumbashi door de Vrije Universiteit Brussel, de *Université de Lubumbashi* et het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Ook werden de aanbevelingen die hieruit voortkwamen op het terrein toegepast.

Regio van de Grote Meren

In de Regio van de Grote Meren heeft België van stabiliteit de belangrijkste beleidsprioriteit gemaakt. Er werd op diplomatiek vlak veel werk verzet om te komen tot een betere communicatie tussen de DRC en Rwanda en om dit laatste land ertoe aan te zetten een meer coöperatieve houding aan te nemen ten aanzien van de aanhoudende spanning in het oosten van de DRC.

België heeft ook voort geijverd voor een degelijke coordinatie binnen de internationale gemeenschap, met name via zijn deelname in de Contactgroep voor de Grote Meren en de RSS.

Wat betreft de interregionale samenwerking hechtte België ook speciaal veel belang aan de nieuwe opstart van de CEPGL *(Communauté économique des Pays des Grands Lacs/ Economische Gemeenschap van de Landen van de Grote Meren)*.

Onze minister was samen met zijn Burundese, Congolese en Rwandese ambtgenoten aanwezig toen op 17 april de nieuwe start werd gegeven. België zal zijn engagement ten gunste van de 'CEPGL-nieuwe-formule' voortzetten.

Nadat de betrekkingen tussen Frankrijk en Rwanda werden verbroken, verklaarde België zich bereid de verdediging van de Franse belangen in Kigali op zich te nemen. Daarnaast zette ons land ook zijn ontwikkelingssamenwerking met Rwanda voort. Een partnercomité vergaderde in september.

In Burundi droeg België bij aan de deblokkering van de politieke toestand die een groot deel van het jaar op het land woog. Ons land voert er een omvangrijk ontwikkelingssamenwerkingsprogramma uit. Een partnercomité had plaats in oktober.

België spoorde de landen van Midden-Afrika aan het Pact voor Stabiliteit, Vrede en Ontwikkeling te bekrachtigen dat de 11 betrokken landen in 2006 in Nairobi ondertekenden ter gelegenheid van de tweede top van de Internationale Conferentie van de Regio van de Grote Meren. Ratificatie is nodig om het pact in werking te doen treden. De grote uitdaging voor de regio zal erin bestaan het pact op het terrein toe te passen.

Ons land heeft geparticipeerd in de inspanningen van de VN (resoluties, controle op de naleving van het wapenembargo, de problematiek van de kindsoldaten, etc), van de Afrikaanse Unie, van de *Francophonie* en van de Europese Unie. Het zijn fora waar België voortdurend tracht de partners te mobiliseren voor een duurzaam engagement ten gunste van Midden-Afrika.

Zuid-, Oost- en West-Afrika

Zuid-Afrika

België werkte in 2007 voort aan de ontwikkeling van een strategisch partnerschap met Zuid-Afrika: de tweede uitgave van de Gemengde Commissie tussen de twee landen had plaats op 24 en 25 oktober in Pretoria. De volgende domeinen stonden op het programma: defensie, buitenlandse zaken, samenwerking en economie.

Soedan

Ons land bleef van nabij de toestand in Soedan opvolgen. Minister De Gucht maakte er een rondreis in de maand mei. Ter gelegenheid hiervan werd benadrukt dat het absoluut noodzakelijk is het Noord-Zuidvredesakkoord correct uit te voeren. Op het vlak van de *institution building* steunt België projecten ter bevordering van de wederopbouw van Zuid-Soedan.

De crisis in Darfoer bleef ons land bezighouden. België is ervan overtuigd dat een onderhandelde politieke oplossing onontbeerlijk is en verleent daarom financiële steun aan initiatieven die zijn gericht op het samenbrengen van de landen die het DPA-akkoord *(Darfur Peace Agreement)* niet ondertekenden.

Tsjaad en de Centraal-Afrikaanse Republiek

Om te vermijden dat de crisis in Darfoer overloopt naar het oosten van Tsjaad en het noordoosten van de Centraal-Afrikaanse Republiek, lanceerde de Europese Unie in de herfst de EVDB-operatie (Europees Veiligheids- en Defensiebeleid) 'EUFOR Tsjaad-CAR'. De Belgische regering besliste er 80 tot 100 militairen naartoe te sturen.

Hoorn van Afrika

Als niet-permanent lid van de VN-Veiligheidsraad spitste België zijn aandacht speciaal toe op de Hoorn van Afrika. Ons land is overigens aangesteld als coordinator in het dossier betreffende het grensconflict tussen Ethiopië en Eritrea. Zijn rol is de diverse standpunten te coördineren en toezicht te houden op de opstelling van resoluties over dit onderwerp.

Het is in deze context dat de speciale gezant van de minister van Buitenlandse Zaken inzake VN-aangelegenheden, Pierre Chevalier, in februari 2007 een bezoek heeft gebracht aan Asmara, Addis Abeba en de zetel van de Afrikaanse Unie.

Somalië

Wat Somalie aangaat, verleende België zijn financiële steun aan de vredesmacht van de Afrikaanse Unie (AMISOM) evenals aan het Nationale Verzoeningscongres *(Congrès National de Réconciliation)*.

Ivoorkust en Liberia

Ook de regio van West-Afrika maakt deel uit van de aandachtspunten van de Veiligheidsraad. België volgde van nabij het verzoeningsproces in Ivoorkust en de vooruitgang die is geboekt in Liberia.
Als verlengstuk van de komst van de presidente van Liberia, mevrouw Johnson Sirleaf, naar de Internationale Conferentie over de Verbetering van het Bestuur en de Strijd tegen Corruptie, bracht minister De Gucht in april 2007 een bezoek aan Monrovia.

Azië

Afghanistan

In Afghanistan wordt de regering geconfronteerd met gigantisch zware uitdagingen: beletten dat de Taliban weer voet aan de grond krijgt, met name in het zuiden van het land, de economie ontwikkelen en tegelijkertijd de drugsproductie bestrijden, een geloofwaardige administratie en een rechtsstaat uitbouwen en het levenspeil van de bevolking verbeteren.
België blijft zijn steentje bijdragen om deze inspanningen te doen slagen. Bijna 350 militairen zijn ontplooid in Kaboel en Koendoez om de inspanningen van de Afghaanse regering om de veiligheidstoestand te verbeteren, te ondersteunen. De troepen maken deel uit van de ISAF *(International Security Assistance Force)*.
In 2007 heeft het Belgische contingent de leiding genomen van de luchthaven van Kaboel. Het legt zich vooral toe op de opleiding van de Afghaanse luchthavenautoriteiten.
Belgische financiële steun maakte het in 2007 mogelijk de werking van het ministerie voor Vrouwenzaken te steunen en irrigatienetwerken aan te leggen in de provincies Ghor, Dai Kundi en Nimroz. Daarbij kwam nog de bouw van onderkomens voor de vluchtelingen die terugkeerden uit Iran en Pakistan en de steun aan het actieplan van het Internationale Rode Kruis tegen de landmijnen.
Te noteren valt ook nog dat Egmont (Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen) op 7 en 8 februari een internationaal seminarie organiseerde rond het thema 'De Veiligheid en Ontwikkeling: de casus Afghanistan'. Talrijke vertegenwoordigers van internationale instellingen die in het land actief zijn zoals NAVO, EU en VN en van de regering en het parlement van Afghanistan woonden het evenement bij.

Nepal

Nepal komt stilaan te voorschijn uit een toestand van intern gewapend conflict en wordt geconfronteerd met alle uitdagingen die aan een dergelijke situatie verbonden zijn op het vlak van wederopbouw van maatschappij en staat.
De Belgische hulp, die werd opgestart ter gelegenheid van een bezoek van minister Karel De Gucht in november 2006, is toegespitst op drie grote doelstellingen.

In de eerste plaats is er de steun aan het democratische transitieproces. Voorbeeld hiervan is het fonds opgericht om initiatieven te financieren zoals de verkiezingsactiviteiten van de VN-missie in Nepal en het toezicht door het Carter Center op de komende verkiezingen.
Daarnaast is er onze bijdrage aan de strijd tegen de extreme armoede die in het land heerst. Ten slotte draagt België ook bij aan de financiering van de wederopbouw van de rechtsstaat en de bevordering van de mensenrechten, onder andere op het vlak van de sociale reïntegratie van minderjarigen die deel uitmaakten van de gewapende groepen, de toegang tot de rechtspraak en de strijd tegen de straffeloosheid.

India

De wederzijdse investeringen en de handel met India groeien voortdurend. Dat leidde in 2007 tot een aanzienlijke versterking van de aanwezigheid van onze FOD en van de handelsattachés van de Gewesten in het land. Er werd, sinds augustus 2007, een nieuwe rechtstreekse luchtverbinding ingelegd tussen Brussel en diverse Indische steden, met verscheidene vluchten per week. Een flink aantal Belgische onder-

Minister Karel De Gucht, premier Verhofstadt en de Japanse premier Shinzo Abe, Brussel, 11 januari 2007 © BELGA

nemingen, waaronder nu ook kmo's, interesseert zich voor de Indische markt.

België werkt mee aan de voorbereiding van een vrijhandelsakkoord tussen de EU en India. Er worden verscheidene gemeenschappelijke wetenschappelijke en technologische projecten voorbereid, dat alles in de context van een voor 2008 gepland staatsbezoek.

China

Ook het jaar 2007 was bijzonder gunstig voor onze betrekkingen met China.
Er had een Gemengde Commissie en een reeks politieke besprekingen op hoog niveau plaats met het oog op een nieuwe economische zending onder aanvoering van prins Filip. De zending deed enkele grote provinciesteden aan zoals Chengyang en Chengdu en was toegespitst op het aantrekken van Chinese investeringen in België. Ze duurde tien dagen en trok zoveel bedrijven en deelnemers aan dat ze zeker als een groot succes mag worden bestempeld.
Het feit dat de Olympische Spelen (2008), Europalia China (2009) en de Wereldtentoonstelling in Sjanghai (2010) in het verschiet staan, geeft de richting aan voor de verdere ontwikkeling van de banden tussen de twee landen.

Japan

Dat de betrekkingen met Japan voortreffelijk zijn bleek uit het opgemerkte en geslaagde bezoek van de Japanse eerste minister, Abe, aan België in januari 2007. Het was de gelegenheid bij uitstek om de Japanse investeringen en de omvangrijke en zeer geappreciëerde Japanse gemeenschap in België onder de schijnwerper te brengen.

Het belang dat beide landen voor elkaar hebben, kwam tot uiting in de talrijke culturele en hoogstaande, imagobevorderende activiteiten die werden georganiseerd, zowel in Japan als in België. Samenwerkingsprojecten op het vlak van hightech blijven goede resulstaten opleveren. Ten slotte valt nog te noteren dat in 2007 onze historische diplomatieke *compound* in het hart van Tokio werd afgebroken. In de plaats komt een prestigieus project, dat de nauwe en belangrijke banden tussen de twee landen weerspiegelt.

Zuidoost-Azië

In Zuidoost-Azië onderhoudt België al decennialang nauwe banden met de meeste landen van de regio. België sloot zich aan bij de viering van de ASEAN en de dertig jaar oude samenwerking EU-ASEAN, die in november 2007 in Singapore plaatshad.
Over het algemeen maken de betrekkingen gebaseerd op ontwikkelingssamenwerking geleidelijk aan plaats voor vormen van economische samenwerking. Dit is natuurlijk het gevolg van de sterke ontwikkeling die de meeste van deze landen doormaken.

Australië en Nieuw-Zeeland

In 2007 werd de 90ste verjaardag gevierd van de Slag om Passendale van 1917. Meerdere duizenden Australische en Nieuw-Zeelandse soldaten kwamen om in de strijd voor onze vrijheid.
In aanwezigheid van de staatshoofden van de twee grote landen uit Oceanië werd eer betuigd aan deze moedige soldaten, die ons land voor immer verbinden met het verre Australië en Nieuw-Zeeland.

Latijns-Amerika en de Caraïben

Gedurende vele jaren waren de betrekkingen tussen België en Latijns-Amerika eerder *low profile*. De regio vormt nu echter een zone met een groot potentieel. Dat is het gevolg van het onomkeerbare herstel van de democratie die in bijna alle landen van de regio in de jaren tachtig plaatshad en van het economische herstelproces dat zich intussen voltrok.

Hernieuwde belangstelling

België is zich bewust van de groeiende politieke en economische rol die de LAC-landen spelen en besliste een nieuwe impuls te geven aan zijn betrekkingen met deze regio.

Daarom zette de FOD de krijtlijnen uit van wat ons nieuwe beleid ten aanzien van Latijns-Amerika en de Caraïben zou kunnen zijn. Nadat het werkdocument aan de Ministerraad was voorgelegd, heeft de minister het voorgesteld aan de zendingshoofden van de betrokken landen ter gelegenheid van een rondetafel die werd georganiseerd op 29 juni 2007.
De vertegenwoordigers van de regio toonden zich verheugd over de hernieuwde belangstelling.

In de follow-up van de eerste – algemene – rondetafel, werden een reeks bilaterale rondetafelgesprekken opgezet. Een boordtabel met alle lopende acties en initiatieven op alle mogelijke terreinen werd uitgewerkt voor elk van de 33 landen. De vaststellingen die erin zijn verwerkt, vormden de basis van een actieplan België-LAC, dat in de laatste maanden van 2007 werd uitgewerkt.

De versterking van onze betrekkingen met Latijns-Amerika en de Caraïben bleek ook uit de reis van minister De Gucht naar Argentinië, Brazilië en Colombia in november 2006. De minister wil een pleitbezorger zijn voor dit nieuwe beleid voor de regio en is er bijzonder goed ontvangen. De voorzitter van het Directiecomité en de directeur van de betrokken directie brachten een bezoek aan Brazilië, Colombia en Mexico.

De evolutie van de betrekkingen Europese Unie-Latijns-Amerika en Caraïben (EU-LAC) kreeg eveneens speciale aandacht. Zo nam België deel aan talrijke vergaderingen EU-LAC op alle niveaus en bereidt het nu de top van staatshoofden van de twee regio's voor die in mei 2008 in Lima zal plaatsvinden.

W A A R O M ? W A A R T O E ?

Investeren in goede betrekkingen met andere landen om:

- vrede te garanderen, voor ons en onze kinderen
- handel mogelijk te maken, die van levensbelang is voor een exportland als België
- de wereld voor iedereen leefbaarder te maken

Diplomatie en economie

Economische zendingen

ZKH prins Filip voerde in 2007 twee economische zendingen aan.

Bij de zending naar China, die in juni plaatshad, vergezelden ongeveer 345 prominenten, zakenmensen en journalisten het prinsenpaar. De zending deed vijf steden aan: Peking, Shenyang, Chengdu, Hongkong en Sjanghai.
De tweede zending bracht prins Filip en prinses Mathilde en de andere deelnemers naar Bahrein en Qatar. De missie had plaats begin november, er namen 180 prominenten, zakenlui en journalisten aan deel.
De directie Economische Belangen hielp ook de economische aspecten verzorgen van het bezoek van premier Verhofstadt aan Moskou in maart 2007.

Belgisch kwaliteitsimago

Het budget voor de versterking van het Belgische kwaliteitsimago werd vooral aangewend voor evenementen die te maken hadden met de viering van de vijftigste verjaardag van de ondertekening van het Verdrag van Rome, voor tentoonstellingen en concerten die in het buitenland werden georganiseerd door prestigieuze Belgische instellingen zoals de Koninklijke Muntschouwburg, het Paleis voor Schone Kunsten, het Museum voor Schone Kunsten of het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika.

Andere bijdragen werden besteed aan de vijftiende verjaardag van onze diplomatieke betrekkingen met Oekraïne of de vijftigste verjaardag van onze betrekkingen met Maleisië, een conferentie in Tel Aviv over de Joodse kinderen die tijdens de Tweede Wereldoorlog werden verborgen, het uitnodigen van Japanse journalisten naar België en diverse internationale congressen in Brussel.

Finexpo

Om de Belgische bedrijven die uitrustingsgoederen en diensten exporteren te ondersteunen, beschikt Finexpo over drie financiële instrumenten. Het gaat om een instrument voor de commerciële kredieten genaamd 'stabilisatie van de rentevoet' en twee instrumenten die een element van financiële steun inhouden, namelijk de 'lening van staat tot staat' en de 'intrestbonificatie'. Naast deze instrumenten werd in juni 2006 een vierde steuninstrument gecreëerd: de zuivere schenking.

Het gebruik van de stabilisering van de rentevoet is sterk teruggelopen als gevolg van de zwakte van de rentevoeten op de markt. Daartegenover staat dat de projecten voor concessionele hulp in de activiteiten van Finexpo een grotere plaats innemen.
Het nieuwe instrument, dus de zuivere schenking, is identiek aan de traditionele hulpinstrumenten, maar is vooral bedoeld om de kmo's te helpen, zonder daarbij nochtans de grotere bedrijven uit te sluiten. Initiatieven om dit instrument bekend te maken werden op het getouw gezet en zullen verder worden georganiseerd onder andere met de steun van bedrijvenorganisatie Agoria.

Finexpo werkt nauw samen met de diensten van het Delcredere. Er werd een gemeenschappelijk formulier uitgewerkt voor de ondernemingen of banken die een interventie van de staat willen aanvragen voor de gebonden hulp.
Op een gelijkaardige wijze werd een vragenlijst opgesteld voor de projecten die in aanmerking komen voor ongebonden hulp. De twee vragenlijsten werden in de loop van 2007 aangepast om ze beter te doen aansluiten bij de aanbevelingen van de OESO met betrekking tot het leefmilieu.

Kimberley Proces Certificatensysteem (KPCS)

Het Kimberley Proces Certificatensysteem (KPCS) is een vrijwillig en uniek samenwerkingsverband tussen internationale overheden, ngo's en de diamantindustrie om te garanderen dat conflictdiamanten uit het internationale handelsverkeer worden geweerd.
De Europese Commissie, de huidige KPCS-voorzitter in naam van alle EU-lidstaten, organiseerde van 12 tot 14 juni met de medewerking van ons land de *KPCS-intersessional meeting* in het Brusselse Egmontpaleis. De jaarlijkse voltallige vergadering had plaats van 5 tot 8 november, opnieuw in het Egmontpaleis.

Het actieplan van de EU, *From conflict diamonds to prosperity diamonds*, vraagt aandacht voor de versterking van het Kimberley Proces tot een doeltreffend instrument van internationale samenwerking. De EU legt zich hierbij onder meer toe op de verbetering van de interne controleprocedures, de versterking van het monitoringsysteem, de ontwikkeling van een capaciteit om snel en accuraat te reageren op crisissen die de vrede en stabiliteit bedreigen en leiden tot handel in conflictdiamant.

In het raam van het Actieplan van de Europese Unie startte onze FOD in samenwerking met het Egmont Instituut een internationale studie rond ambachtelijke diamantontginning. Bovendien ondersteunde onze FOD, samen met de civiele maatschappij, de organisatie van een oriëntatie- en capaciteitsopbouwend trainingsseminarie.

Tot slot verleende de FOD financiële steun aan het project *Diamonds for Development* in Liberia. Het is een gezamenlijk project van UNDP *(United Nations Development Programme)*, de Liberiaanse overheid en de vredesorganisatie *International Alert*.

Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)

Het *Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)* ondersteunt 'goed bestuur' in landen die rijk zijn aan natuurlijke rijkdommen. Dit gebeurt door middel van de verificatie en volledige publicatie van bedrijfsfacturen en overheidsinkomsten uit olie, gas en mijnbouw.

België trad in 2007 toe tot het *Multi-Donor Trust Fund* van de Wereldbank, dat EITI op financieel vlak ondersteunt. Ons land moedigde de Democratische Republiek Congo (DRC) – met succes – aan lid te worden van het EITI.

2. België in de Europese Unie

Het Verdrag van Lissabon brengt nieuw elan

Na het negatieve resultaat van de referenda in Frankrijk en Nederland over het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa zat de Unie in een impasse. Iedereen was het erover eens dat een hervorming van de Unie dringend nodig was maar het instrument dat hiervoor zou kunnen zorgen en waarover lang was onderhandeld, kon niet in werking treden. Er werd in 2005 weliswaar een denkpauze ingelast maar die had geen oplossing opgeleverd.
De eerste stap om het proces opnieuw op gang te trekken, werd gezet op de Europese Raad van juni 2006. Het was echter een kleine stap. De Europese Raad vroeg het toekomstige Duitse voorzitterschap om haar tegen de top van juni 2007 een verslag voor te stellen. Dit zou de balans moeten opmaken van de discussies rond het Grondwettelijk Verdrag en de mogelijkheden analyseren om uit de crisis te geraken. Het jaar 2007 zou het echter mogelijk maken een pak verder te gaan.

Een nieuwe start

De vastberadenheid van het Duitse voorzitterschap lag aan de basis van de herlancering van het proces. Van januari tot juni 2007 hield het een reeks bilaterale consultaties om de contouren van een mogelijk compromis te kunnen vastleggen. De beslissende duw in de rug werd gegeven door de Verklaring van Berlijn, die op 25 maart 2007 werd goedgekeurd ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van het Verdrag van Rome. De Verklaring stelt: 'Met de Europese eenwording is een droom van eerdere generaties werkelijkheid geworden.

Onze geschiedenis verlangt van ons dat wij deze gelukkige verworvenheid voor komende generaties veiligstellen. Daartoe moeten wij de politieke vorm van Europa steeds weer aan de eisen van de tijd aanpassen. Om die reden zijn wij vandaag, 50 jaar na de ondertekening van de Verdragen van Rome, verenigd in het streven de Europese Unie voor de verkiezingen voor het Europees Parlement in 2009 een vernieuwde gemeenschappelijke basis te geven. Wij weten immers: Europa is onze gemeenschappelijke toekomst.'
Een van de essentiële punten was natuurlijk te bepalen op welke basis een nieuwe intergouvernementele conferentie zou kunnen werken.
Het kwam er immers op aan te vermijden dat de debatten niet enkel zouden draaien rond de bekommernissen van Frankrijk en Nederland, waar het Grondwettelijk Verdrag door de referenda was verworpen, en van de landen die de procedure voor de goedkeuring van het Grondwettelijk Verdrag niet hadden voltooid.
Voor België was het precies een essentiële vereiste dat van het Grondwettelijk Verdrag zelf zou worden uitgegaan omdat dit, ook al was het niet perfect, toch een evenwichtig en globaal compromis vormde.

Bijeenkomst in Madrid

Op 26 januari 2007 had in Madrid een bijeenkomst plaats van de landen die het Grondwettelijk Verdrag wel hadden geratificeerd of het tenminste steunden. Deze ontmoeting stond toe de oefening opnieuw in evenwicht te brengen en deze niet enkel vanuit een negatief perspectief te bekijken. Inderdaad, de deelnemers aan de bijeenkomst herhaalden er hun gehechtheid aan de substantiële onderdelen en het

evenwicht van de Europese Grondwet.
In de diplomatieke contacten met zijn partners herhaalde onze FOD dit basisprincipe en spande ze zich in om de cohesie tussen degenen die er dezelfde benadering op nahielden, te versterken.
Op 20 april 2007 werd een diplomatieke conferentie georganiseerd met de deelname van de posthoofden in de lidstaten. Het was de bedoeling informatie uit te wisselen over de evolutie van de standpunten en ons diplomatieke netwerk te sensibiliseren om zo optimaal de Europese Raad van juni te kunnen voorbereiden.
De deelname van een verantwoordelijke van het Duitse voorzitterschap aan deze conferentie maakte het mogelijk preciezer te bepalen welke doelstellingen de Duitse regering nastreefde.
Het coördinatieproces dat wordt geleid door de directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie, die daarbij ook de Gewesten en Gemeenschappen betrekt, maakte het mogelijk aan de hand van al de extra informatie een meer precieze strategie uit te werken.
Het coördinatieproces zou later werden voortgezet tot het verdrag uiteindelijk op de Top van Lissabon, in oktober 2007, zou worden goedgekeurd.

Europese Raad van juni 2007: de goedkeuring van het mandaat

De Europese Raad van juni 2007 keurde het mandaat voor de intergouvernementele conferentie goed. Door dit mandaat werd de benadering van één uniek, geconsolideerd verdrag opgegeven. Tevens werden bepaalde symbolische elementen of terminologie zoals 'Grondwet', 'Minister van Buitenlandse Zaken van de Unie', 'Europese wetten, symbolen van de Unie' geschrapt.
De gekozen methode bestond erin de bestaande verdragen aan te passen. De vernieuwingen die het Grondwettelijk Verdrag had ingevoerd, werden echter grotendeels behouden. Het 'Verdrag betreffende de Europese Unie' moest de verworvenheden van het Grondwettelijk Verdrag integreren betreffende de waarden van de Unie, de democratische grondslagen, het institutionele raamwerk, de nauwere samenwerking, het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid.
Het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, dat voortaan 'Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie' zal heten, zou alle vernieuwingen omvatten die oorspronkelijk in het Grondwettelijk Verdrag stonden, behalve die waarvoor expliciet een uitzondering zou worden gemaakt.
Bij de Europese Raad van juni 2007 toonde België zich vastberaden om zo veel mogelijk de verworvenheden van het Grondwettelijk Verdrag te vrijwaren en het institutionele evenwicht dat daarin was bereikt, te behouden.
Het mandaat van de intergouvernementele conferentie behield uiteindelijk de meeste essentiële verbeteringen die in het Grondwettelijk Verdrag waren vervat:

- de unieke rechtspersoonlijkheid
- de versmelting van de 'pijlers'
- het bindende karakter van het Handvest ten aanzien van de instellingen en de Lidstaten bij de toepassing van het Gemeenschapsrecht
- de toetreding tot de Europese Conventie voor de Rechten van de Mens
- het behoud van het dubbele mandaat van de hoge vertegenwoordiger voor het buitenlands en veiligheidsbeleid
- de geleidelijke vermindering van het aantal leden van de Commissie
- de uitbreiding van de toepassing van de gekwalificeerde meerderheid en de medebeslissing
- de openbaarheid van de wetgevende debatten van de Raad
- de versterking van het Europees Parlement op budgettair vlak en wat betreft de afsluiting van verdragen
- de uitbreiding van de bevoegdheden van het Europees Hof van Justitie
- het recht van volksinitiatief
- de verduidelijking van de bevoegdheden van de Unie
- de vereenvoudiging van de instrumenten
- de nauwere samenwerking op het vlak van defensie
- de solidariteitsclausule

De intergouvernementele conferentie ging van start op 23 juli. © BELGA

- de versterking van de beslissingsautonomie van de Eurozone
- de horizontale sociale clausule
- de juridische basis voor de diensten van algemeen belang
- de eerbiediging door de Unie van de grondwettelijke structuur van de lidstaten, met inbegrip van regionale autonomie
- de passerelleclausules die het mogelijk maken over te stappen op gekwalificeerde meerderheid
- de vrijwillige uittreding uit de Unie

Om beter te beantwoorden aan de bekommernissen van bepaalde lidstaten, moesten echter enkele vormelijke en inhoudelijke wijzigingen worden aangebracht. Wat de vorm betreft, lanceerde het mandaat verscheidene verklaringen en bepalingen die herinneren aan de grenzen van de bevoegdheden van de Unie en aan de specificiteit van het buitenlands en veiligheidsbeleid.
De belangrijkste wijzigingen ten gronde zijn weerspiegeld in een aantal *opt out*-formules, zoals die voor de Britten op het vlak van de samenwerking tussen politiediensten en de samenwerking op penaal vlak, en de *opt out* voor de toepassing van het Handvest van de grondrechten door de Britse en Poolse rechtbanken.
Voorts vallen nog te noteren: het uitstel tot 2014 van de nieuwe berekening van de gekwalificeerde meerderheid, een versterking van het compromis van Ioannina, dat het mogelijk maakt onderhandelingen te verlengen als de lidstaten die in de minderheid zijn samen geen blokkeringsminderheid vormen maar er dicht tegenaan zitten, en een versterking van de rol van de nationale parlementen in de controle van de subsidiariteit.
Daartegenover staat dat het mandaat de tekst bevat van een protocol dat de waarden verduidelijkt die de Unie moet respecteren ten aanzien van economische diensten van algemeen belang. Er is ook in voorzien dat de Unie de strijd tegen de klimaatverandering moet inschrijven in haar doelstellingen.

Juridische experts aan de slag

De intergouvernementele conferentie ging van start op 23 juli. Een groep juridische experts werd bijeengeroepen om de elementen die in het mandaat waren overeengekomen, om te zetten in verdragstermen. Onze FOD zag erop toe, samen met de andere federale departementen en de deelstaten, dat de ontwerptekst trouw bleef aan het mandaat van de intergouvernementele conferentie.

De juridische experts moesten eveneens een knoop doorhakken op een punt waar het mandaat een opening had gelaten: de modaliteiten die van toepassing zouden zijn op een deelname van het Verenigd Koninkrijk en Ierland aan de ontwikkeling van de verworvenheden van het verdrag van Schengen en het Europese beleid inzake justitie en binnenlandse zaken.
De Belgische delegatie zorgde er, samen met de andere Schengenlanden, voor dat de eventuele niet-deelname van die twee lidstaten (door een soort *opting out*) aan de verdere ontwikkeling van het *acquis* dat ze eerder wel aanvaard zouden hebben (door *opting in*), de coherentie en de praktische uitvoerbaarheid van het systeem of zijn toekomstige ontwikkeling niet zou kunnen schaden.

Eindresultaat

Het resultaat van de werkgroep van juridische experts werd voorgelegd aan de staatshoofden en regeringsleiders ter gelegenheid van de informele Top van Lissabon, die plaatshad op 18 en 19 oktober.
De tekst beantwoordde helemaal aan het mandaat dat was goedgekeurd op de Europese Raad van juni, maar dat belette niet dat sommige lidstaten, vooral Polen, wilden terugkomen op bepaalde onderdelen ervan. De belangrijkste eis van het land gold de inschrijving van het compromis van Ioannina in het primaire recht van de Unie. Voor België en andere landen die hiertegen waren, kwam het eropaan te vermijden dat de modaliteiten van het compromis van Ioannina hetzelfde juridische statuut zouden krijgen

als de stemming met gekwalificeerde meerderheid. Polen kreeg uiteindelijk niet zijn zin. Het compromis van Ioannina blijft een beslissing van secundair recht, ook al werd wel aanvaard dat deze beslissing slechts bij unanimiteit kan worden gewijzigd.

De informele Top moest ook een kwestie regelen die niet op de agenda stond van de intergouvernementele conferentie maar er politiek wel aan gekoppeld werd: de samenstelling van het Europees Parlement voor de zittingsperiode 2009-2014. Het Europees Parlement had immers op vraag van de Europese Raad een resolutie goedgekeurd over de verdeling van de zetels tijdens de volgende zittingsperiode. Italië verzette zich hier echter tegen. De Europese Raad besliste uiteindelijk het maximale aantal Europarlementsleden met één te verhogen, en die zetel toe te kennen aan Italië. België zal overigens 22 Europese volksvertegenwoordigers behouden in de zittingsperiode 2009-2014, zoals al was vastgelegd in het Verdrag van Nice.

Nu de laatste hindernissen genomen waren, kon het 'Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag ter oprichting van de Europese Gemeenschap' in Lissabon ondertekend worden op 13 december 2007.

Dit verdrag treedt in principe in werking op 1 januari 2009. Van de lidstaten wordt nu verwacht dat ze in de loop van 2008 overgaan tot de ratificatie ervan.

Nieuw record in omzetting Europese wetgeving

De tijdige omzetting van Europese richtlijnen is van essentieel belang voor het Europese systeem, de lidstaten van de Europese Unie en de burgers en ondernemingen.
Het is daarom niet verwonderlijk dat in 1997 een systeem is opgezet waarmee de vorderingen in de omzetting op de voet worden opgevolgd door middel van een *scorebord*.

Sinds 2001 moet elke lidstaat een omzettingstekortratio halen die niet hoger ligt dan 1,5%. België zat toen aan een omzettingstekort van tussen 2,9% en 2,4%, wat al een hele verbetering was ten opzichte van 1997, toen voor het eerst gebruik werd gemaakt van een *scorebord*. De ratio bedroeg toen nog 8,5%. België heeft de omzettingsnorm van 1,5 % twee keer gehaald: in mei 2002 en recent, in juli 2007. Ons land is op weg naar nog betere prestaties, want het zal niet alleen gemiddeld voor het hele jaar onder 1,5% blijven maar zelfs een nieuw record halen met slechts 1,2%, een mooie vooruitgang nog ten opzichte van het vorige record dat op 1,5% lag.

Ons land is nu goed op weg om de volgende doelstelling te halen: een deficit van slechts 1% in 2009.

WAAROM? WAARTOE?

Investeren in Europa omdat:
- de Europese integratie voor vrede en welvaart zorgt
- een gemeenschappelijk optreden meer inspraak geeft in de wereld
- we grensoverschrijdende problemen alleen in samenwerking met anderen kunnen aanpakken

Energie en klimaat hoog op Europese agenda

Energie is een relatieve nieuwkomer op de Europese prioriteitenlijst. De groeiende bezorgdheid over klimaatwijziging, de toenemende afhankelijkheid van ingevoerde energie en de stijgende prijzen zetten de Europese leiders ertoe aan te streven naar een gezamenlijke aanpak. Het nieuwe Europese energiebeleid kreeg als strategische doelstellingen mee: duurzaamheid, zekerheid van bevoorrading en concurrentievermogen.

Geïntegreerde aanpak energie-klimaat

Begin 2007 publiceerde de Europese Commissie een energiepakket waarin in het bijzonder werd gepleit voor een geïntegreerde aanpak van de aspecten klimaat en energie. Er moest volgens haar worden gestreefd naar een Europese economie met meer energie-efficiëntie en minder CO_2-uitstoot.

VS-senator John Kerry tijdens de Klimaatconferentie in Bali, 10 december 2007 © BELGA

EU garandeert 20% minder uitstoot

Op de Lentetop 2007 bevestigde de Europese Raad de leidende rol van de EU in het internationale debat over de klimaatwijziging en een nieuw klimaatregime na 2012 (post-Kyoto).
De EU engageerde zich unilateraal om haar eigen uitstoot van broeikasgassen tegen 2020 met tenminste 20% te verminderen. Indien een omvattend internationaal akkoord zou kunnen worden bereikt, waaraan ook andere industrielanden en opkomende economieën deelnemen, verklaarde de EU zich zelfs bereid tot een vermindering met 30%.

Deze dubbele doelstelling gaf de Unie een sterk mandaat met het oog op de belangrijke Klimaatconferentie in Bali, waar een kader diende vastgelegd te worden voor de post-2012-klimaatonderhandelingen. Over de precieze lastenverdeling onder de Europese lidstaten zal in een later stadium nog worden gepraat. Op een concreet voorstel van de Commissie ter zake is het wachten tot begin 2008, dus tot na de Klimaatconferentie van Bali. Dit voorstel zal deel uitmaken van een pakket, samen met een voorstel tot herziening van het Europese emissiehandelssysteem (ETS) en een voorstel in verband met hernieuwbare energie.

Meer energie-efficiëntie

Bij dit laatste dient te worden gewezen op de bijzonder ambitieuze kwantitatieve doelstellingen die de Raad heeft goedgekeurd op het vlak van energie-efficiëntie (20% besparingen in verbruik tegen 2020) en hernieuwbare energie. Het aandeel van de hernieuwbare energiebronnen (wind- en zonne-energie, biomassa, ...) in de totale energieconsumptie moet worden opgetrokken van minder dan 7% vandaag tot 20% tegen 2020. Ook hier geldt dat het algemene Europese streefcijfer op gedifferentieerde wijze over de lidstaten moet worden verdeeld. Bovendien dienen alle lidstaten binnen dezelfde termijn het aandeel van de biobrandstoffen in het transport op 10% te brengen.

In de aanloop naar de Lentetop verzorgde de directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie (DGE) de coördinatie van de Belgische positie. De diverse Belgische instanties werden daarbij ten volle betrokken. Eens de Top de bovenvermelde kwantitatieve

Windmolens en zonnepanelen, getuigen van hernieuwbare energiebronnen © BELGA

doelstellingen had vastgelegd, werd beslist de problematiek van de intra-Europese lastenverdeling op proactieve wijze aan te pakken. Met het oog daarop moest worden vastgesteld wat precies de Belgische belangen op dit vlak zijn. De DGE stuurde het proces aan om die belangen te identificeren. Er werd hierbij volop gebruikgemaakt van de expertise die aanwezig is in de bestaande technische werkgroepen.

Algemeen kan worden gesteld dat ons land de ambitieuze Europese aanpak op het vlak van energie en klimaat onderschrijft. België vraagt wel dat de lasten op een billijke wijze worden verdeeld, onder meer rekening houdend met het principe van de kostenefficiëntie.

Interne energiemarkt voltooien

Het Actieplan voorzag eveneens in maatregelen om de efficiënte werking en de voltooiing van de interne gas- en elektriciteitsmarkt te verzekeren. In september stelde de Commissie concreet de ontvlechting van productie en transport van energie voorop. Daarnaast werd ook gedacht aan meer samenwerking tussen de nationale regulatoren, een handvest voor de consument, verhoogde transparantie op de energiemarkt,... Tot slot bleef men aandacht besteden aan betere interconnecties tussen de Europese lidstaten onderling en met derde landen.

Samen zorgen voor betrouwbare bevoorrading

Internationaal is er het engagement om tot duidelijke oriëntaties te komen op het vlak van een effectief internationaal energiebeleid. De lidstaten streven naar een samenhangend en doelgericht extern energiebeleid, dat gebruikmaakt van alle instrumenten van intern en extern beleid, en dat de EU in staat stelt met één stem te spreken. Het doel is het verzekeren van betrouwbare stromen van betaalbare en duurzame energie. Enerzijds dient dit te gebeuren via de creatie van goedfunctionerende energiemarkten, wat onder meer mogelijk is door de uitbreiding van de eigen marktregeling naar de omringende landen. Anderzijds rekent de Unie op de diversificatie van de energiebronnen, geografische oorsprong van de energie en transitroutes. In het Actieplan wordt tot slot aangedrongen op verhoogde samenwerking tussen producerende, consumerende en transitlanden.

Ook deze aspecten van het energieverhaal volgt de DGE actief op. België is van mening dat er op de interne energiemarkt ruimte is voor vergaande maatregelen op het vlak van ontvlechting en toezicht op Europees niveau. Ons land is gehecht aan de optimalisering van de interconnecties, intern maar ook met derde landen. Een Europees Agentschap dient investeringen in productiecapaciteit te helpen sturen.

Een gemeenschappelijk extern energiebeleid is van fundamenteel belang voor een gediversifieerde bevoorrading en een stabiel internationaal regelgevend kader. Als voorzitter van de Benelux tijdens het eerste semester van 2007 coördineerde België de totstandkoming van een gemeenschappelijk document, waarin de notie van coherentie centraal werd gesteld: coherentie tussen intern en extern energiebeleid, maar ook met het bredere externe beleid van de Unie.

WAAROM? WAARTOE?

Bij de verwezenlijking van de bovenvermelde doelstellingen dient een juist evenwicht te worden gevonden tussen de groeiende bezorgdheid van de burger over de uitstoot van broeikasgassen en klimaatverandering enerzijds, en de verzuchtingen van de burger naar energiezekerheid op langere termijn anderzijds. Hierbij wordt ook, in lijn met de Europese strategische doelstellingen, de bevordering van het concurrentievermogen, en dus de tewerkstelling, niet uit het oog verloren.

3. België in multilateraal verband

België niet-permanent lid van de VN-Veiligheidsraad

Op 1 januari 2007 werd België voor de vijfde keer niet-permanent lid van de VN-Veiligheidsraad. Ons land zal in de raad zitting hebben tot eind 2008. Het is in deze context dat koning Albert en koningin Paola in mei 2007 een bezoek brachten aan de VN in New York.

Deze plaats in de Veiligheidsraad opende voor onze multilaterale actie een bijkomend venster. Het is onze bedoeling de Veiligheidsraad, en daarbuiten ook de internationale gemeenschap en haar burgers, zo goed mogelijk te dienen door bij te dragen aan de versterking van de vrede en veiligheid in de wereld. De FOD wil ervoor zorgen dat de deelname van België aan het geheel van de werkzaamheden van de Veiligheidsraad altijd constructief zal zijn en gefundeerd op degelijke informatie. Dat is mogelijk dankzij de steun van zijn netwerk van diplomatieke posten en een versterking van zijn hoofdbestuur. De Belgische permanente vertegenwoordiging in New York speelt in dit geheel een vooraanstaande rol.
Het is in deze geest dat België in mei 2007 de zending van de Veiligheidsraad naar Kosovo leidde en dat het ook zijn verantwoordelijkheid opneemt als coördinator voor het dossier Eritrea-Ethiopië.
België zit in New York tevens een aantal comités van de Veiligheidsraad voor: het Sanctiecomité voor Ivoorkust, het Sanctiecomité voor Iran en het zogenaamde 'Comité 1267' betreffende Al-Qaida, de Taliban en degenen die met hen banden hebben.
De aanwezigheid van België in de Veiligheidsraad heeft het ook mogelijk gemaakt de Verenigde Naties en de internationale gemeenschap nog beter te mobiliseren ten aanzien van de situatie in de DRC. België was ten volle actief betrokken bij het zoeken naar oplossingen voor het conflict in Darfoer en zal ook deelnemen aan de multidimensionele operatie in Tsjaad, die door de Veiligheidsraad is gemandateerd. België zal ook zijn inspanningen opdrijven om de Europese dynamiek binnen de Veiligheidsraad te versterken, zowel in New York als in de hoofdsteden.

WAAROM? WAARTOE?

Meespelen in de grote multinationale organisaties is belangrijk omdat:

- in deze geglobaliseerde wereld iedereen van iedereen afhangt
- wereldwijde handel voor iedereen welvaart kan brengen
- grote problemen alleen binnen een multinationale benadering kunnen verholpen worden
- wereldvrede voor iedereen van levensbelang is

Koning Albert en VN-secretaris-generaal Ban Ki-Moon tijdens een bezoek aan de Verenigde Naties in New York, 14 mei 2007 © BELGA

Reactie op klimaatwijziging wereldwijd prioriteit

De toekenning van de Nobelprijs voor de Vrede aan de voormalige vice-president van de VS, Al Gore, en aan het VN-panel voor klimaatverandering (IPCC), de groep intergouvernementele experts inzake de evolutie van het klimaat die werd gecreëerd in het raamwerk van het Protocol van Kyoto, toont aan hoezeer de problematiek van de opwarming van de aarde snel een prioriteit is geworden op de internationale politieke agenda. Het weerspiegelt de grote bezorgdheid die leeft bij de bevolking, die vreest dat het aantal natuurrampen als gevolg van de ontregeling van het klimaat nog zal toenemen.

België en EU actief

De Europese Unie, en dus ook België, speelden een vooraanstaande rol in de wereldwijde bewustwording van de risico's die verbonden zijn aan de overexploitatie van onze planeet. Dit begon al in 1992, toen de EU op de *Earth Summit* in Rio (Conferentie van de Verenigde Naties over Milieu en Ontwikkeling) het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering ondertekende. In 1997 kwam daarbij de ondertekening van het Kyotoprotocol, dat de geïndustrialiseerde landen wettelijk bindende individuele streefcijfers oplegt voor de vermindering en beperking van hun uitstoot van broeikasgassen. Het voorziet echter ook in 'flexibiliteitsmechanismen' die de vervuilende landen in staat stellen op verschillende manieren hun streefdoel te halen. Hierbij kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van de markt voor koolstofemissies en de financiering van projecten met het oog op de productie van schone energie in andere landen, zowel geïndustrialieerde als ontwikkelingslanden. Dit laatste geeft hun de mogelijkheid emissiekredieten op te bouwen.

De Europese Unie is vastbesloten eenzijdig haar uitstoot van broeikasgassen met 20% te verminderen tegen 2020, ook als er geen internationaal akkoord over wordt bereikt. Als er wel een globaal akkoord komt, waaraan ook de grote, meestpoluerende landen deelnemen, wil de Unie zelfs gaan voor een vermindering met 30%.

De voorstellen die de EU in Bali deed, houden rekening met de sterke verslechtering van de situatie in verband met de opwarming van het klimaat sinds 1998 en de conclusie van het Klimaatpanel (IPCC) dat er een direct oorzakelijk verband is tussen deze opwarming en de menselijke activiteit, meer speciaal de industrie.

Daarom stelde de EU voor dat alle geïndustrialiseerde landen meer inspanningen zouden doen om hun uitstoot te verminderen en dat de uitstoot die het gevolg is van het zee- en luchtvervoer van nabij zou worden bekeken. De Unie legde ook meer de klemtoon op de 'aanpassing' van de landen aan de klimaatwijziging. Tot nu toe lag het accent bij de inspanningen vooral op een vermindering van de uitstoot *(mitigation)*. Het is echter gebleken dat deze benadering onvoldoende resultaat opleverde terwijl intussen de situatie snel verslechtert.

W A A R O M ? W A A R T O E ?

Speciale Klimaatgezant op de FOD Buitenlandse Zaken

De enorme internationale schaal van het probleem van de klimaatwijziging heeft er onze minister toe gebracht binnen onze FOD een nieuwe functie te creëren. Het gaat om een speciale gezant, met de rang van ambassadeur, die specifiek is belast met de klimaatsproblemen.

In het takenpakket van de speciale gezant zitten diverse opdrachten maar de belangrijkste is zeker de *public diplomacy*, die moet leiden tot een betere kennis van het Belgische beleid ten aanzien van de *après-Kyoto*, en de waaier van concrete maatregelen die reeds zijn en zullen worden genomen om de streefdoelen in verband met de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen te bereiken, zowel in ons land als daarbuiten.

Een ander deel van zijn opdracht bestaat in het ondersteunen van federale en regionale instanties bij de moeilijke onderhandelingen die in het verschiet liggen, evenals bij het proactieve zoeken naar JI/CDM-projecten *(Joint Implementation Clean Development Mechanism)*, dus projecten voor schone ontwikkeling.

Speciaal gezant Stéphane De Loecker, de ambassadeur voor klimaatverandering van onze FOD © FOD Buitenlandse Zaken, DGM

Die laatste zijn voor België een absolute noodzaak als het zijn streefdoel in verband met de vermindering van uitstoot wil halen.

De creatie van die nieuwe functie binnen de FOD is bij de federale en regionale instanties die bevoegd zijn voor het leefmilieu zeer gunstig onthaald. Ook de particuliere sector en de betrokken segmenten van de civiele maatschappij tonen zich zeer tevreden. Het is een erkenning van de belangrijke rol die onze FOD te spelen heeft in de multilaterale onderhandelingen.

Migratie en ontwikkeling: Belgisch wereldforum een succes

In de juiste omstandigheden kan migratie voordelen bieden voor alle betrokkenen: voor het land van herkomst van de migrant, voor het land van bestemming, voor de migrant zelf en voor zijn familie. Alles draait hier om de woorden: 'in de juiste omstandigheden'. Het onderzoek hiernaar is vandaag dan ook onderdeel van een wereldwijd debat.

Regeringen, internationale organisaties en niet-gouvernementele organisaties nemen deel aan deze brede discussie. Allerlei vergaderingen en seminaries vinden plaats om ervaringen uit te wisselen en beste praktijken te vergelijken.

Wereldforum in Brussel

België is bijzonder actief op dit vlak. Het organiseerde in juli 2007 het eerste Wereldforum over Migratie en Ontwikkeling.

Met deze primeur onderstreept ons land dat migratie een positieve impact kan hebben op de economische ontwikkeling in de landen van oorsprong. Mogelijke voordelen zijn bijvoorbeeld de investering van de *remittances* (het deel van het verdiende loon dat wordt opgestuurd naar familieleden) in de lokale economie, het meebrengen van vakkennis naar het thuisland na afloop van een arbeidscontract (bijvoorbeeld in het geval van circulaire migratie), betere internationale samenwerking in de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel, enzovoort.

Eerste Wereldforum over Migratie en Ontwikkeling, Brussel, juli 2007 © FOD Buitenlandse Zaken, DGM

Aan het wereldforum in Brussel namen meer dan 800 vertegenwoordigers deel uit in totaal 156 landen en 20 internationale organisaties. Het verslag van de bijeenkomst is te vinden op de website van Buitenlandse Zaken (www.diplomatie.be). Ons land kreeg veel lof voor de puike organisatie van het evenement. Het was een zware opdracht want het ging niet alleen om het opzetten van een eenmalige vergadering, maar ook om het structureren van de voorbereiding en van de opvolging ervan. Daarom werd een speciale *task force* opgericht, met deelnemers uit Nederland, Zwitserland, de Filipijnen, internationale organisaties, en uiteraard ook uit België.

In de opvolging van het wereldforum wordt ons land nog steeds geregeld uitgenodigd om deel te nemen aan internationale vergaderingen en werkgroepen. Intussen is ook op het thuisfront heel wat opvolgingswerk te verrichten. Dat gebeurt in overleg met alle bevoegde overheden en met de niet-gouvernementele organisaties, die actief deelnamen aan de voorbereiding en aan het verloop van het forum.

Daarnaast is België extra actief in de voorbereiding van het tweede forum, dat in het najaar van 2008 zal plaatsvinden in Manilla.
Samengevat kunnen we stellen dat de organisatie van het forum ons land een plaats op de wereldkaart van de internationale migratie bezorgde.

Informatie op speciale website

Het forum maakte actief gebruik van het internet. Geïnteresseerden konden op een specifiek voor dit doel opgezette website (www.gfmd-fmmd.org) alle nodige informatie vinden over het programma evenals de achtergrondartikelen die als basis gebruikt werden voor de rondetafels, de toespraken, etc. De website beschikte ook over een beveiligd deel, waartoe enkel de Vrienden van het Forum toegang hadden.
Het dagelijkse aantal bezoekers varieerde van 2.000 tot 5.000 personen, aantal dat werd bereikt in de directe aanloop naarmate het forum dichterbij kwam. Na afloop werd de site nog verder gebruikt om de besluiten en aanbevelingen van het forum beschikbaar te stellen.

4. België en de ontwikkelings-samenwerking

België baseert zijn samenwerkingsstrategie nadrukkelijk op een internationale consensus over de doelstellingen en de strategieën voor armoedebestrijding. Dit jaarrapport gaat dieper in op twee cruciale ijkpunten, namelijk de evolutie in de verwezenlijking van de Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen en de verbetering van de doeltreffendheid van de hulp door middel van harmonisatie en betere afstemming.
De klemtoon op deze beleidsaspecten volgt uit een welbewuste keuze om de directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD) te versterken in haar rol op het vlak van beleidsvoorbereiding en -opvolging. Eind 2007 werkte DGD daartoe een geactualiseerd managementplan uit, dat de leidraad vormt voor het werk in de volgende maanden.

Millennium Ontwikkelings-doelstellingen nog niet binnen handbereik

In 2007 bevond de wereld zich halfweg de periode die is voorzien voor de realisatie van de Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen (MOD). De balans op dit scharniermoment biedt een gemengd beeld. Het is duidelijk dat er op verscheidene domeinen en in een aantal landen vooruitgang wordt geboekt, maar in heel wat gevallen blijven de resultaten onder de verwachtingen en moeten de inspanningen worden opgedreven om de doelstellingen te kunnen halen. Globale resultaten verdoezelen immers vaak de ongelijke verdeling tussen stad en platteland, tussen rijke en arme regio's en tussen dominante en achtergestelde bevolkingsgroepen.
De DGD formuleerde ondertussen een tweede verslag aan het parlement, een vooruitgangsrapport met onder andere de acties die België onderneemt ter verwezenlijking van de Millenniumdoelstellingen en een overzicht van de situatie in de 18 partnerlanden van de Belgische ontwikkelingsamenwerking.
De DGD streeft naar een resultaatgericht beheer van de samenwerking, maar met betrekking tot de MOD is het ondoenbaar de Belgische activiteiten rechtstreeks te koppelen aan de resultaten. Daarvoor moeten de bijdragen van de andere donoren en de vele andere factoren die meespelen grondiger worden geanalyseerd. Het uitgebreide VN-rapport biedt daartoe meer gegevens (www.un.org/millenniumgoals/pdf/mdg2007/pdf).

MOD 1 – De extreme armoede en de honger terugdringen

De bestrijding van de armoede bekleedt in de Belgische samenwerking op alle niveaus een centrale en prioritaire positie. De meestzichtbare bijdrage aan de vermindering van de honger wordt nochtans geleverd via het Belgisch Overlevingsfonds, dat is gecreëerd om de voedselzekerheid te verhogen in de Afrikaanse landen die lijden aan een chronisch voedseltekort of waar de bevolking wordt bedreigd door honger en ondervoeding.

Er worden in de verwezenlijking van de doelstelling op wereldschaal zekere successen geboekt. Het aantal mensen dat onder het absolute minimum leeft (met minder dan 1 dollar per dag) is verminderd van 32% in 2000 tot 19% in 2004. Daartegenover staat dat de gegevens over de armoedegraad en de ondervoedingsgraad aangeven hoe zorgwekkend de toestand is in de landen van West-Afrika, vooral in Mali, Niger en in de landen van Centraal-Afrika.

Lager onderwijs voor iedereen © VVOB

MOD 2 – Lager onderwijs voor iedereen

Het onderwijs vormt een basispijler van de hulp aan de ontwikkelingslanden. Wat betreft de multilaterale samenwerking participeert de DGD sinds 2003 in de financiering van het *Fast-track*-initiatief *Education for All*. Het is een wereldwijd partnerschap dat is gecreëerd in uitvoering van de Consensus van Monterey met de bedoeling de MOD te realiseren.
De samenwerking op regeringsniveau is vooral gericht op het ondersteunen van de nationale ontwikkelingsdoelstellingen voor het onderwijs, op de vorming van leerkrachten en lerarenopleiders, op de creatie, verspreiding en het gebruik van didactisch materiaal, etc.

De evaluatie van de Belgische samenwerking op het vlak van het onderwijs die in 2007 is uitgevoerd, toont aan dat er voor het basisonderwijs nog inspanningen vereist zijn. De voor onderwijs gekozen indicator (scholingsgraad in het lager onderwijs) toont aan dat diverse partnerlanden die reeds hebben bereikt. We constateren eveneens een vrij goede verbetering in de landen van West-Afrika maar soms een vertraging in de vooruitgang in de regio van de Grote Meren.

MOD 3 – Bevordering van de gelijkheid van man en vrouw en zelfstandiger maken van de vrouwen

De Belgische ontwikkelingssamenwerking plaatst het thema *gender*, het evenwicht tussen de rechten en kansen van mannen en vrouwen bij de 'transversale thema's' en moedigt dit aan door middel van een strategie die bedoeld is de inspanningen van de betrokken landen te ondersteunen.
De verwezenlijking van de doelstellingen wordt op twee niveaus nagestreefd: langs de ene kant via de integratie van het *gender*-thema in de diverse beleidsvormen en acties en langs de andere kant door positieve acties voor vrouwen op te zetten of opgezette acties te ondersteunen.

In de indirecte samenwerking steunt de DGOS onder andere de ngo *Le Monde selon les Femmes*, die ijvert voor gelijke rechten voor mannen en vrouwen. Op multilateraal niveau steunt de Belgische Ontwikkelingssamenwerking het gemeenschappelijk programma van de UNFPA *(United Nations Population Fund)*, UNICEF en OHCHR *(Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights)* inzake 'de preventie van en de strijd tegen seksuele geweldpleging op vrouwen, jongeren en kinderen in de Democratische Republiek Congo'. Hetzelfde geldt voor de actie van het VN-Vrouwenfonds *(UNIFEM/ United Nations Development Fund for Women)*.
Wat betreft de indicator (de verhouding meisjes/ jongens in het lager, middelbaar en hoger onderwijs), valt een verbetering te noteren of een behoud van de goede resultaten. Het moet echter worden gezegd dat het tempo van de vooruitgang in Burundi en Palestina vertraagt.

MOD 4/MOD 5 – De kindersterfte/ moedersterfte verminderen

De acties van de Belgische samenwerking om de kindersterfte en de gezondheidsproblemen van kraamvrouwen te bestrijden zijn toegespitst op de versterking van de gezondheidssystemen in het algemeen en in het toegankelijker maken van de gezondheidszorg. België ondersteunt bijvoorbeeld de gezondheidsdistricten van het departement Dosso in Niger en de verbetering van de toegang tot de gezondheidszorg in de stad El Alto in Bolivia. Te noteren valt dat België in maart 2007 een politieke nota goedkeurde over seksuele en reproductieve gezondheid en rechten die een multidimensionele benadering vooropstelt van de seksuele en reproductieve gezondheid, die verder gaat dan de volksgezondheid in de strikte betekenis.
Over het algemeen is er een verbetering merkbaar op het vlak van de kindersterfte. Het is inderdaad duidelijk dat er zeer goede resultaten worden geboekt in de landen van Zuid-Amerika en dat de toestand in Vietnam, Marokko en Algerije de goede kant opgaat.

Opkomen tegen de aids-HIV-problematiek
© FOD Buitenlandse Zaken, Jean-Michel Corhay

In sub-Saharaans Afrika is wel een verbetering merkbaar maar ze is minder duidelijk dan in andere regio's. In Centraal-Afrika is de toestand niet verbeterd en in Zuid-Afrika is er zelfs een achteruitgang.

MOD 6 – HIV/aids, malaria en andere ziekten bestrijden

De rode draad die door de strategische nota van de Belgische regering loopt, is dat de bekommernissen omtrent de aids/HIV-problematiek in alle aspecten van de ontwikkelingssamenwerking moeten worden geïntegreerd.
Met het oog daarop werden diverse acties ondernomen: België op internationaal vlak vertegenwoordigen in de betrokken fora, partnerschappen tussen de particuliere en de openbare sector aanmoedigen op het vlak van onderzoek en ontwikkeling van nieuwe producten zoals microbendodende middelen en vaccins, samenwerken met andere Belgische actoren op het vlak van de aidsbestrijding in ontwikkelingslanden (bijvoorbeeld de civiele maatschappij), de toegang tot geneesmiddelen bevorderen, technische bijstand aanbieden aan de partnerlanden in het uitwerken en uitvoeren van projecten ter bestrijding van aids, tuberculose en malaria, etc.

De gegevens over het voorkomen van HIV bevestigen de algemene tendens. Het blijkt dat besmettingen in Zuid-Afrika en Centraal-Afrika meer voorkomen. Voor tuberculose wordt een toename geconstateerd in diverse partnerlanden: Senegal en Niger, en in mindere mate in Benin.

MOD 7 – Een duurzame omgeving verzekeren

De wet op de internationale samenwerking maakt van het leefmilieu een van de vier transversale prioriteiten van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. België neemt dan ook actief deel, via de multilaterale samenwerking, aan de internationale onderhandelingen die de bescherming van het leefmilieu over de hele wereld tot doel hebben. Het gaat hier onder andere om de onderhandelingen over de klimaatveranderingen, biodiversiteit, woestijnvorming en het degelijke bestuur inzake chemische stoffen.
België financiert onder andere het *Global Environment Fund* (GEF) en het VN-Milieuprogramma (UNEP). In 2007 organiseerde België een internationale conferentie over 'het duurzame beheer van wouden in de Democratische Republiek Congo'. De conferentie had als belangrijkste doelstelling de Belgische, Congolese en internationale partners meer te sensibiliseren en te mobiliseren om te komen tot een duurzaam woudbeheer.
Het verslag toont aan dat de toegang tot water sneller verbetert dan de sanitaire voorzieningen. In dit verband is de toestand bijzonder delicaat in Niger, waar slechts 13% van de bevolking toegang heeft tot degelijk sanitair. Voorts wordt een lichte achteruitgang vastgesteld in Burundi en Zuid-Afrika. Equatoriaal-Afrika heeft dan weer goede resultaten laten zien: daar wordt een dekkingsgraad bereikt van 89% van de bevolking voor wat sanitatie betreft en heeft 94% toegang tot drinkwater.

MOD 8 – Werken aan een mondiaal partnerschap voor ontwikkeling

Van landen als België wordt verwacht dat ze bijdragen aan de verwezenlijking van MOD8 door meer en efficiëntere hulp te bieden en het nationale beleid inzake schuldbeheer, de reglementering van handel en investeringen aan te passen aan de ontwikkelingen op wereldniveau. In termen van bestede bedragen (in euro) kende de Belgische ontwikkelingssamenwerking sinds 2000 een stijging met ongeveer 50%. Inderdaad, de uitgaven aan ontwikkelingssamenwerking liepen in 2007 op tot bijna 1.576 miljoen euro tegenover 865 miljoen in 2000.
De verwezenlijking van de ontwikkelingsdoelstellingen hangt niet enkel af van de steun maar ook van de beslissingen binnen een groot aantal sectorale of macro-economische beleidsterreinen.

België maakt werk van coherentie tussen de diverse beleidsvormen, en dat vooral door het invoeren van interne en externe coördinatiemechanismen.
België helpt ook de partnerlanden de voorwaarden te creëren die hun ontwikkeling kunnen bevorderen. Dit doet het door actief te zijn op het domein van 'goed bestuur', een thema waaraan ons land almaar meer belang hecht. Er is een richtnota over het onderwerp voorbereid om het desbetreffende beleid te helpen sturen. Voorts organiseerde België in maart 2007, in samenwerking met de Wereldbank en de OESO, een internationale conferentie met de naam *Improving governance and fighting corruption: towards new public-private partnerships*.
België is eveneens erg actief geweest in het raam van de Europese gemeenschappelijke benadering van goed bestuur, *Initiative Governance*, dat bedoeld is voor de ACP-landen (Afrika, de Caraïben en het Stille Oceaangebied).

Verbeteren van de doeltreffendheid van de hulp: harmonisering en afstemming

De laatste Millennium Ontwikkelingsdoelstelling, 'mondiaal partnerschap', is duidelijk terug te vinden in de engagementen van de in 2005 onderschreven Verklaring van Parijs over de harmonisatie en afstemming van de hulp. De Europese Unie vertaalde intussen het aspect 'harmonisatie' uit de verklaring in een 'gedragscode inzake complementariteit en taakverdeling in het ontwikkelingsbeleid'. De gedragscode pleit onder andere voor een sterkere geografische en sectorale concentratie van de hulp, voor afspraken met de verschillende aanwezige donoren met het oog op 'gedelegeerde samenwerking' en voor verdere hervormingen bij de donoren om de hulp efficiënter te maken en de beheerslast voor de ontvangende landen te verminderen. Zowel de ontvangende landen als de donoren stelden intussen hun eigen actieplan op. Ook België heeft de Verklaring van Parijs in 2007 omgewerkt tot een concreet actieplan waarin ook de Europese gedragscode werd geïntegreerd.
De begrippen 'eigenaarschap', 'afstemming' en 'harmonisatie' staan centraal, naast de principes van resultaatgericht beheer, met aandacht voor capaciteitsversterking van de instellingen in het partnerland en wederzijdse verantwoording.

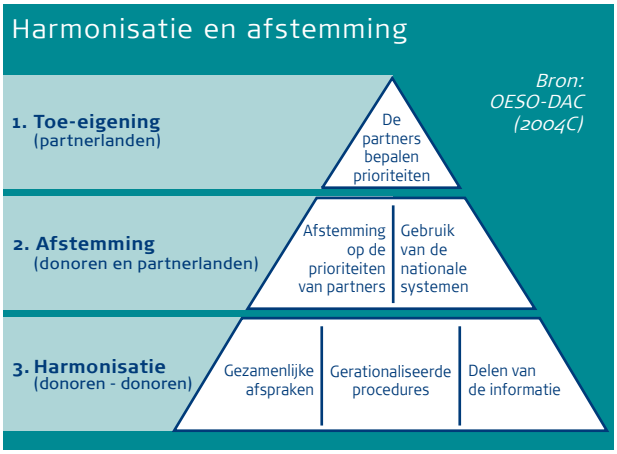

Hiervoor werden in de Verklaring 12 indicatoren opgesteld, waarvan er vier specifiek onder de verantwoordelijkheid van de ontvangende landen vallen en acht andere in de eerste plaats tot de verantwoordelijkheid van de donoren behoren.

Belgisch actieplan om doeltreffendheid te verhogen

Het Belgische actieplan vertaalt deze indicatoren naar concrete stappen om de doeltreffendheid van de Belgische samenwerking te verbeteren. Het gaat om volgende aandachtspunten:

Programmatie van de samenwerking:

Indicatieve samenwerkingsprogramma's worden afgestemd op de armoedebestrijdingsplannen (*Poverty Reduction Strategy Papers*, of andere) van de partnerlanden. Dit betreft de afstemming van de inhoud (doelstellingen, strategische keuzes), maar ook van de organisatorische aspecten (timing van de programmatie, van opvolgingszendingen, gebruik van nationale procedures en instellingen ...).

Rol van de technische assistentie (TA)

Voor haar internationale technische assistentie moet de Belgische ontwikkelingssamenwerking rekening houden met het nationale beleid van het partnerland voor capaciteitsontwikkeling en zich onder andere aansluiten bij *pooled fund*-mechanismen voor TA (fondsen van verschillende donoren, die het partnerland (mede)beheert om internationale TA aan te werven). België streeft er ook naar zijn personeel in de posten zoveel mogelijk lokaal te rekruteren en professioneel op te leiden. Het let er daarbij op dat dit niet leidt tot verzwakking van de eigen instellingen van het partnerland (*brain drain*).

De uitvoeringsmodaliteiten afstemmen

Rekening houdend met de institutionele capaciteit van het ontvangende land, werkt België aan een aanpak waarbij de uitvoering van de samenwerkingsinitiatieven zoveel mogelijk onder verantwoordelijkheid van en door de partnerinstellingen gebeurt.
Uit deze principiële uitgangspositie ten voordele van de 'nationale uitvoering' volgt dat we inspanningen moeten doen om parallelle opvolgingssystemen zoveel mogelijk te vermijden, en de opvolging waar mogelijk te laten doen door bestaande partnerinstellingen.

Versterking beleidsdialoog

Om te komen tot een verbeterde, realistische beleidsdialoog (multi-donor) zal de Belgische samenwerking haar risicomanagement versterken door voldoende kennis en ervaring te verwerven over PEFA's *(Public Expenditure Framework Assessment),* PER's *(Public Expenditure Review)* en PETS's *(Public Expenditure Tracking Survey)*.
De uitbouw van deze expertise impliceert een aangepast personeelsbeleid en een doeltreffende samenwerking met bevoegde academische kringen.

Voorspelbaarheid van de hulp

Voor projecten streeft de Belgische samenwerking ernaar de geplande uitgaven ook effectief binnen de geplande termijnen uit te voeren. Als wijzigingen in de uitbetalingskalender onvermijdelijk zijn, moeten ze tijdig en transparant worden gesignaleerd aan het partnerland.
Voor begrotingshulp – waar langetermijnperspectieven van 5 à 10 jaar wenselijk zijn – zal de timing van de financiering in het Indicatief Samenwerkingsprogramma (ISP) worden weergegeven. Beslissingen over de storting van de tweede en volgende schijven van de begrotingshulp gebeuren gedecentraliseerd, in samenspraak met de andere betrokken donoren.

Taakverdeling en complementariteit tussen donoren

In opvolging van de voornoemde EU-gedragscode zal de Belgische gouvernementele samenwerking in principe geconcentreerd worden op maximum twee (sub-)sectoren per partnerland. Dit moet het mogelijk maken intensief en kwaliteitsvol in plaats van versnipperd te werken. Het pakket van alleenstaande projecten (die welke vallen buiten de (sub-)sectorale programma's) dient tussen 2005 en 2010 met 2/3 te worden verminderd.
In andere sectoren kan worden gezocht naar vormen van gedelegeerde samenwerking en kan België als *silent partner* optreden.
De verbetering van de doeltreffendheid van de samenwerking impliceert specialisatie van donoren. De Belgische samenwerking engageert zich om, waar relevant, te investeren in de versterking van nationale systemen voor overheidsopdrachten. Relatief weinig bilaterale donoren ondersteunen dergelijke programma's tot nog toe.

Gezamenlijke analyses

Belgische beoordelingen van het armoedebeleid en de institutionele capaciteit van de partner en van de strategieën van andere donoren worden opgemaakt op grond van het *EC-common framework for Common Strategy Papers*, in samenwerking met het partnerland en andere donoren (EC).
Controles en evaluaties gebeuren steeds meer gezamenlijk voor verschillende programma's. In de mate van het mogelijke zullen ook formulerings- en opvolgingszendingen van projecten samen met de andere betrokken donoren worden georganiseerd.
Voor de financiering en uitvoering van analytische studies wil België samenwerken met andere donoren.
België neemt actief deel aan het DAC-partnership 'Paris 21' om de kwaliteit van het statistische materiaal van de partnerlanden te verbeteren en om dit materiaal effectief te gebruiken.

Verdere opvolging

Ter gelegenheid van Gemengde Commissies (met partnerlanden die de Verklaring eveneens onderschreven) zal een stand van zaken worden opgemaakt van de realisatie van de doelstellingen inzake harmonisering en afstemming, zowel voor wat betreft de prestaties van België als van het partnerland.
Vóór de DAC *mid-term review* van september 2008 in Accra (Ghana), komt er een eerste voortgangsrapport over het Belgische actieplan. Het tweede voortgangsrapport (eindevaluatie) wordt opgesteld vóór de DAC Paris+5 vergadering (2010).

De 18 partnerlanden van de Belgische gouvernementele ontwikkelingssamenwerking
Algerije, Marokko, Palestijnse Gebieden, Benin, Mali, Niger, Senegal, Burundi, Rwanda, Congo (DRC), Mozambique, Oeganda, Tanzania, Zuid-Afrika, Bolivia, Ecuador, Peru en Vietnam

Evaluaties dragen bij tot efficiëntere ontwikkelingshulp

De nieuwe managementcultuur die in 2002 in de FOD Buitenlandse Zaken is ingevoerd, beoogt een resultaat- en performantiegericht beheer. Nieuwe werkmethoden werden ontwikkeld om beter te beantwoorden aan de verwachtingen van het publiek, dat een kwaliteitsvolle dienstverlening wil van een verantwoordelijke, toegankelijke en transparante administratie.
De burgers van België en de partnerlanden staan op een ontwikkelingshulp die op de meest efficiënte manier bijdraagt tot de vermindering van de armoede. De evaluaties maken dit mogelijk. De feedback en de evaluatieresultaten worden verwerkt in het leerproces en maken het efficiënter. In 2007 besteedden de dienst Bijzondere Evaluatie en de evaluatiedienst van DGOS speciaal aandacht aan de valorisatie van het resultaat van hun evaluaties.

Dienst Bijzondere Evaluatie voor de Ontwikkelingssamenwerking

De dienst Bijzondere Evaluatie voerde een evaluatie uit van de directe bilaterale ontwikkelingssamenwerking. Het management van DGOS heeft op de aanbevelingen die hieruit zijn voortgekomen een antwoord geformuleerd en heeft de aanbevelingen verwerkt in de praktijk. Men zag de noodzaak in van een dringende verbetering van de werking van de bilaterale ontwikkelingssamenwerking. Het gemeenschappelijke beheerscomité van DGOS en het BTC (Belgische Technische Coöperatie) werd gereactiveerd en de taken werden zodanig verdeeld dat ze moeten leiden tot precies omschreven doelstellingen. Tevens werd nagekeken hoe de controlemechanismen nog verder konden worden verbeterd.

BIO

De evaluatie van BIO, de Belgische Investeringsmaatschappij voor de Ontwikkelings-landen, toont aan dat BIO tijdens de eerste vijf jaar van haar bestaan dankzij een gezond beheer een portefeuille heeft uitgebouwd die het midden houdt tussen financiële duurzaamheid en ontwikkelingsrelevantie. Thans is deze instelling echter aan een reorganisatie van haar beheer en haar interne taakverdeling toe. Voorts zou moeten worden gezorgd voor een betere coördinatie met de diensten van Ontwikkelingssamenwerking en moeten er nieuwe regels komen voor de werking van de fondsen waarlangs de organisatie haar investeringen doet.

Humanitaire hulp

De evaluatie van de humanitaire hulp zal aanbevelingen doen voor de vereenvoudiging van dit onderdeel van de Belgische ontwikkelingssamenwerking, dat via verschillende kanalen verloopt. Deze aanbevelingen slaan vooral op de processen, en beogen vooral nieuwe beheersvormen die meer resultaatgericht zijn.

Volksgezondheid

De evaluatiedienst van DGOS heeft een evaluatie doorgevoerd van de Belgische ontwikkelingssamenwerking op het vlak van de volksgezondheid. Met de aanbevelingen die hieruit volgden, werd bij de aanpassing van de strategische nota rekening gehouden. De aanbevelingen werden omgezet in een realiseerbare strategie die als raamwerk moet dienen voor het werk van de Belgische actoren die participeren in de verbetering van de primaire gezondheidszorg in de ontwikkelingslanden. Dit conceptuele raamwerk zou moeten leiden tot betere coördinatie, complementariteit en een grotere impact van de programma's die België op het vlak van de gezondheidszorg financiert.

Decentralisatie

Een gelijkaardige oefening loopt voor wat betreft de Belgische steun voor de decentralisatie en het lokale bestuur. Een comité van de betrokken partners is begonnen aan het uitwerken van een strategisch raamwerk met het oog op een betere positionering van de programma's van de diverse Belgische actoren die actief zijn op het vlak van de decentralisering van het bestuur.

Onderwijs

De aanbevelingen die het resultaat zijn van de evaluatie van de Belgische ontwikkelingssamenwerking op het vlak van het onderwijs zullen als basis dienen voor de actualisering van de strategische nota die in 2002 was uitgewerkt.

Steun aan de begroting

De evaluatie van de participatie van België aan de steun aan de algemene en sectorale begrotingen in de partnerlanden moet het mogelijk maken de modaliteiten die van toepassing zijn bij de toekenning van onze steun aan deze nieuwe samenwerkingsinstrumenten te herzien.

Resultaten en verslagen ter inzage

De burgers verwachten dat hun verslag wordt gedaan van de resultaten van de ontwikkelingshulp en van de manier waarop hun geld daarbij is besteed. De informatie over de resultaten wordt op diverse niveaus verstrekt. De eindverslagen worden verdeeld aan alle betrokken partijen. Ze worden besproken ter gelegenheid van werkseminaries. De evaluatieverslagen van de dienst Bijzondere Evaluatie staan ter beschikking op de website www.diplomatie.be De verslagen van de sectorale en thematische evaluaties die DGOS uitvoert, zijn te vinden op de website van dit departement: www.dgos.be. Artikels met betrekking tot bepaalde evaluaties verschijnen in 'Dimensie 3', het publieksinformatieblad van DGOS en in het magazine Mo*. De Bijzonder Evaluator legt over zijn werking verantwoording af aan het parlement. Zijn verslag 2006-2007 zal binnenkort op de bovengenoemde website te raadplegen zijn.

Brug van de Solidariteit, Jubelpark, Brussel, april 2007
© FOD Buitenlandse Zaken, Jean-Michel Corhay

WAAROM? WAARTOE?

Ontwikkelingssamenwerking, een kwestie van wederzijds belang

De ontwikkelingsproblematiek blijft voor vele Belgen nog een ver-van-mijn-bed-thema. Toch dringt het besef door dat de armoede en de ermee samenhangende risico's – onstabiliteit, milieudegradatie, potentiële en reële conflicten – niet stoppen aan de grenzen van ontwikkelingslanden. Werken aan armoedebestrijding in het Zuiden beoogt uiteindelijk een betere verdeling van de rijkdommen van onze planeet, met gunstige gevolgen voor de bestaanszekerheid en een veilige leefwereld in Noord én Zuid. Het is dan ook belangrijk deze thematiek dichter bij de burger te brengen.

Er bestaat voortaan in de sensibilisering en de communicatie een meer directe lijn tussen het Belgische publiek en de samenwerking. De 'Millenniumcampagne', die in 2004 werd gelanceerd en die is gekoppeld aan een reizende tentoonstelling, is in 2007 voortgezet. Daarbij komt *Deadline 2015*, de nieuwe website van DGD, waarop journalisten, leerkrachten en studenten, politieke beleidsmakers, parlementsleden of ngo's, terechtkunnen voor het laatste nieuws, tendenzen of opinies in verband met de MOD. Het thema van de MOD is ook verwerkt in de leerprogramma's, in de vormingscyclus van de BTC. Het is ook terug te vinden in de diverse tentoonstellingsstands van DGD.

Een heel concreet beeld ontstond op zondag 29 april 2007, toen zowat 200 scouts in het Brusselse Jubelpark de handen uit de mouwen staken om de langste Brug van de solidariteit in elkaar te sjorren. Met deze actie, die paste in de honderdste verjaardag van het scoutisme, maakten ze samen met de Belgische Ontwikkelingssamenwerking de bevolking warm voor de Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen door letterlijk en figuurlijk een 'brug te slaan' tussen Noord en Zuid.

Organigram van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

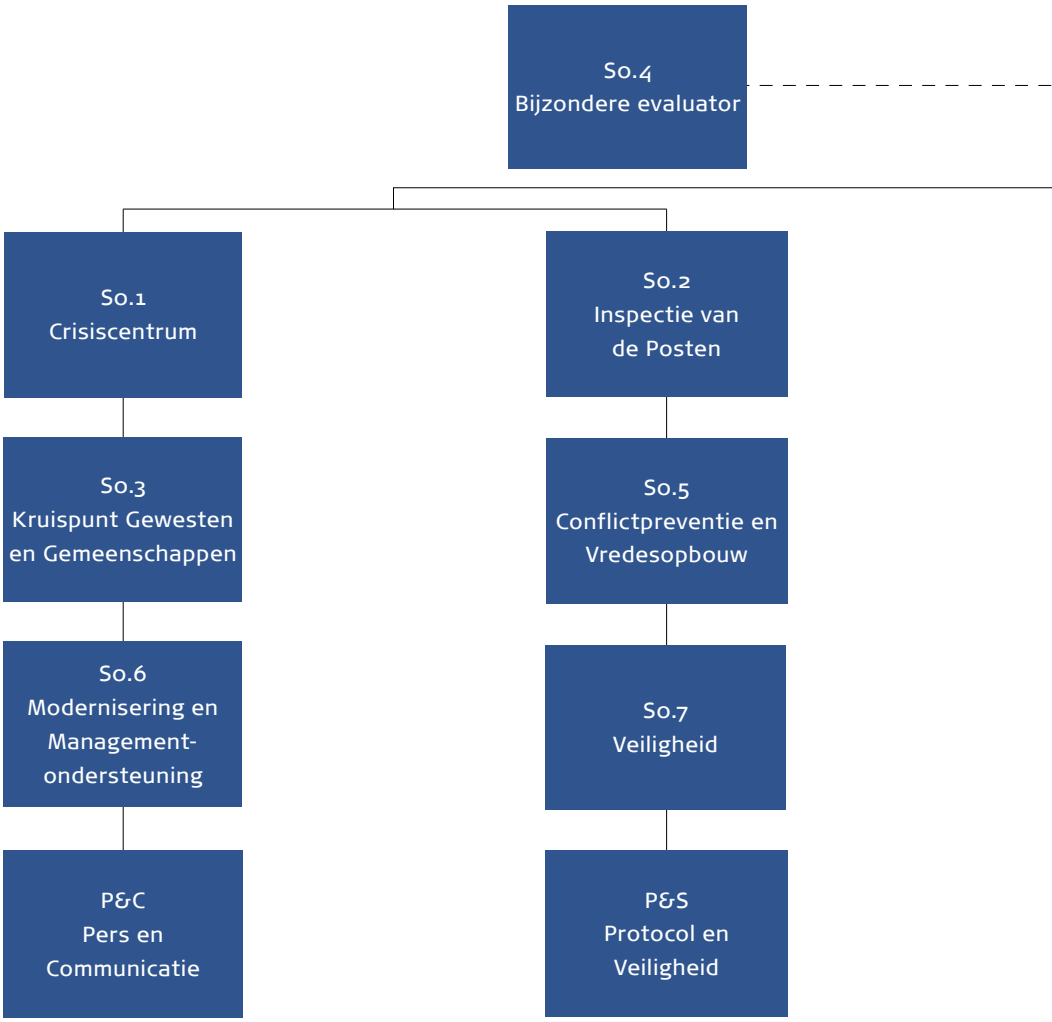

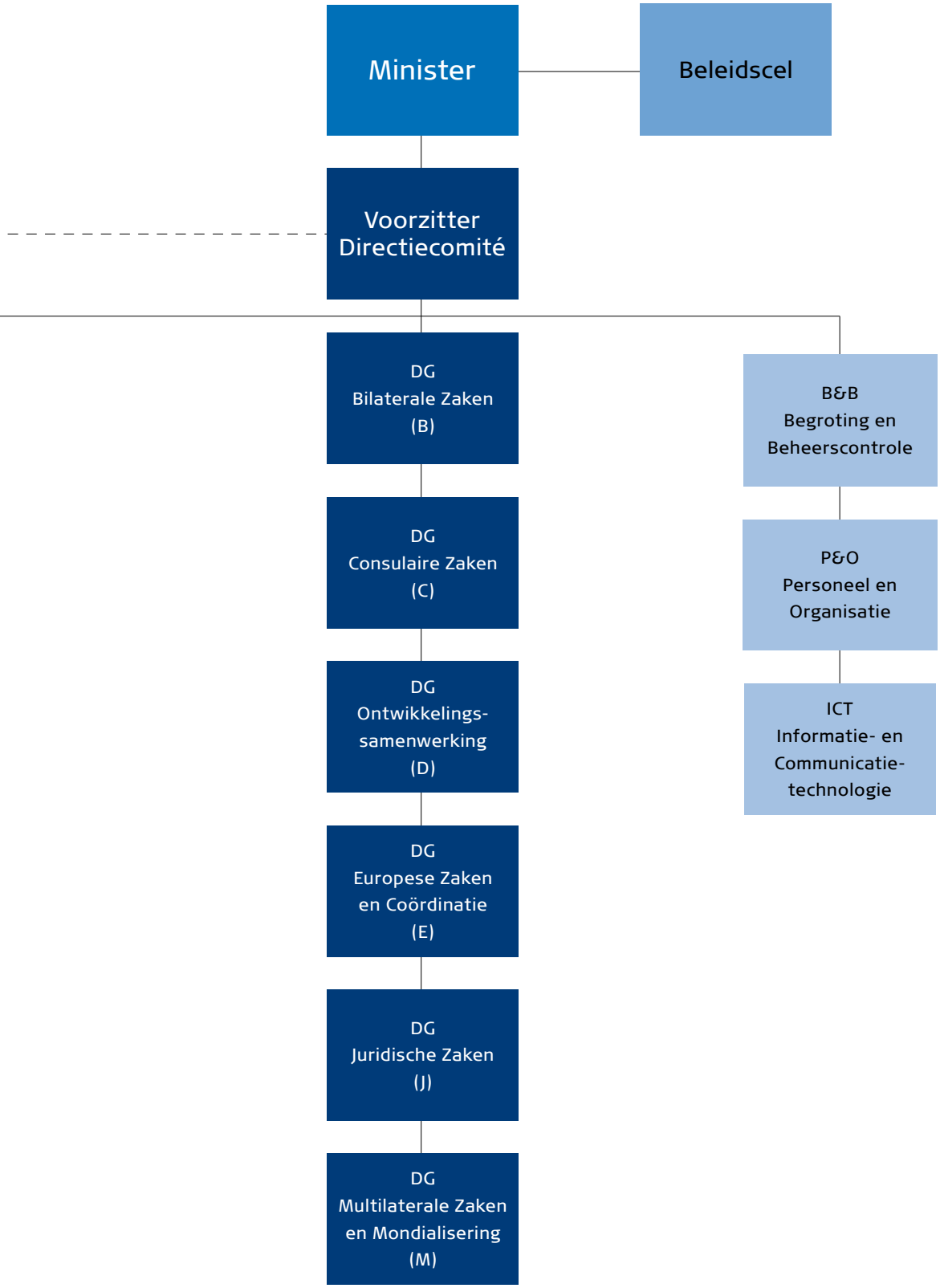
Minister
Beleidscel
Voorzitter Directiecomité
DG Bilaterale Zaken (B)
DG Consulaire Zaken (C)
DG Ontwikkelings-samenwerking (D)
DG Europese Zaken en Coördinatie (E)
DG Juridische Zaken (J)
DG Multilaterale Zaken en Mondialisering (M)
B&B Begroting en Beheerscontrole
P&O Personeel en Organisatie
ICT Informatie- en Communicatie-technologie

Wereldkaart met de vertegenwoordigingen van de FOD in binnen- en buitenland (november 2007)

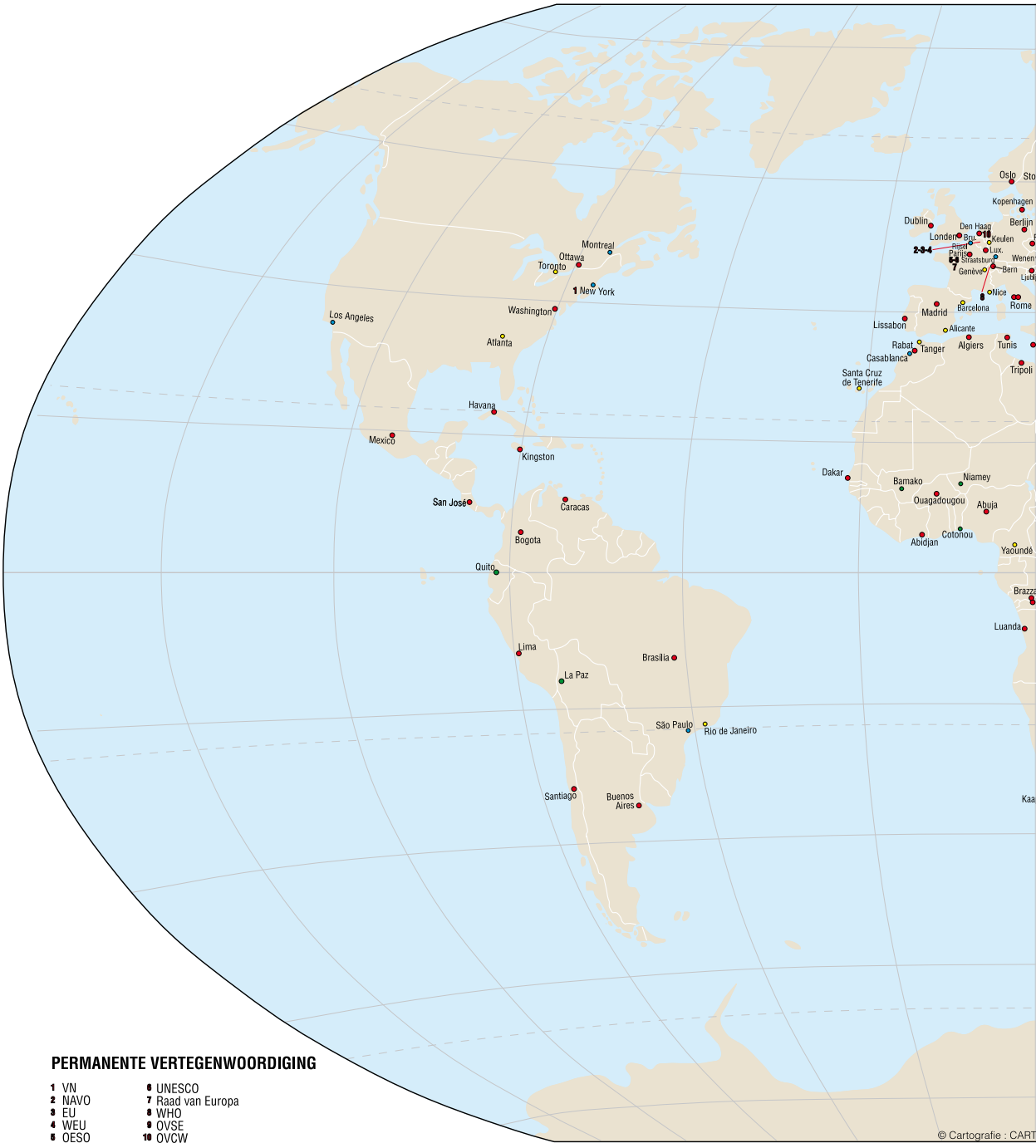

PERMANENTE VERTEGENWOORDIGING

1 VN	6 UNESCO
2 NAVO	7 Raad van Europa
3 EU	8 WHO
4 WEU	9 OVSE
5 OESO	10 OVCW

© Cartografie : CART

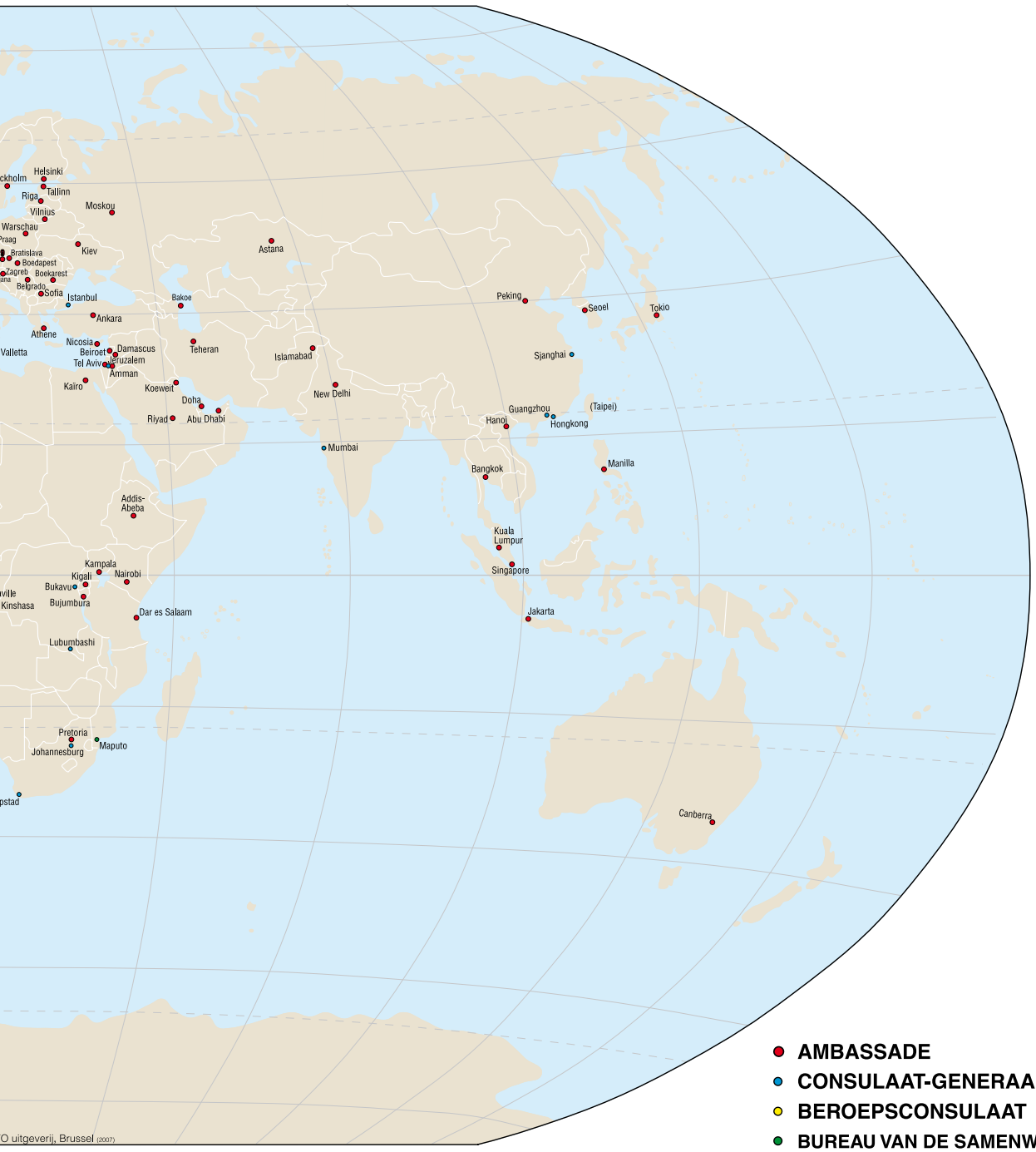

- **AMBASSADE**
- **CONSULAAT-GENERAAL**
- **BEROEPSCONSULAAT**
- **BUREAU VAN DE SAMENWERKING**

O uitgeverij, Brussel (2007)

Colofon

FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking –
Dienst Communicatie
Karmelietenstraat 15
1000 Brussel
Tel. +32 2 501 81 11
www.diplomatie.be
(www.dgos.be – www.diplomatie.be)

Foto's:
› FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
› BELGA
› VVOB

Vormgeving, lay-out, druk- en bindwerk:
› CIBE, centrum voor overheidscommunicatie vzw, Gent

Verantwoordelijke uitgever:
Jan Grauls, Karmelietenstraat 15, 1000 Brussel

De gegevens in deze publicatie zijn louter informatief en binden de FOD juridisch op generlei wijze.

Februari 2008

Wettelijk depot: 0218/2008/01

KONINKRIJK BELGIË
Federale Overheidsdienst
**Buitenlandse Zaken,
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking**

www.diplomatie.be